नेपाल सरकारपाखें 'क' वर्गय् बर्गिकृत • दँ १३ ल्या: २६ थ्यंल्या: ५९२ • ने.सं. ११४६ यंलाथ्व एकादशी मंगलवा: • वि.सं. २०८३ असोज ६ • Tuesday, 22 September 2026 • मू १०/- पेज १२

लहना

व्यवसायिक पत्रकारिता, थौंया आवश्यकता

LAHANA WEEKLY

वा:पौ

थ्वहे भाद्र २६ गते शुक्रवा: बा:या ख्वा: स्वयेगु दिं
सा:गु भिंगु मरिचरिया निंतिं लुमंका दिसँ !

लक्ष्मण गामाल 'चिलंमि'
प्रोप्राइटर

लाखा छें
LAKHA CHHEN

सोल्हखुट्टे, वडा नं. १६, यँ, फोन नं.: ४९६०७५८

विज्ञापन बोर्डय् पत्रकारपिनि धर्ना

माग सम्बोधन मया:सा बोर्डय् तालं ग्वइगु

लहना वा:पौ/छापा सञ्चार माध्यमय् लोककल्याणकारी विज्ञापनया ध्यबा क्वःपा:गु विरुद्ध म्हिगः विज्ञापन बोर्डय् धर्ना च्वनेगु ज्या जूगु दु। नेपाल पत्रकार महासंघया नेतृत्वय् वंगु थीथी छापा सञ्चार माध्यमया पत्रकारतयूसं धर्ना बीगु ज्या या:गु खः। धर्नाया इवलय् विज्ञापन बोर्ड छापा सञ्चार माध्यमया मागयात सम्बोधन मयात धा:सा मेगु आन्दोलन कथं बोर्डय् तालं ग्वयेगु ख्याच्वः बिउगु दु।

धर्ना ज्याइवलय् न्ववायेगु इवलय् नेपाल पत्रकार महासंघया वरिष्ठ उपाध्यक्ष दिपक आचार्य यदि विज्ञापन बोर्ड छापा सञ्चार माध्यमया मागयात सम्बोधन मयाइगु खःसा तालबन्दी यायेगु ख्याच्वः बिसें आन्दोलनयात अझ घनिभूत यायेगु खँ धयादीगु दु। वयूकलं सरकारं सञ्चार माध्यमयात बिया वयाच्वंगु विज्ञापनया ध्यबा क्वपालेगु सञ्चार माध्यमयात बन्द यायेगु योजना कथं वःगु धासें सरकारया ज्यायात कयाः आलोचन यानादिल।

उकथं हे नेपाल पत्रकार महासंघया महासचिव रमेश दाहालं विज्ञापन बोर्ड छापा सञ्चार माध्यमय् बिया वयाच्वंगु विज्ञापनया ध्यबा क्वपालेगु सरकारया योजना छापा सञ्चार माध्यमयात ध्वस्त यायेगु जक मखुसें लोकतान्त्रिक आन्दोलनयात हे लिच्वः लाकेगु कथं सरकारया न्ह्याः वनाच्वंगु द्वपं बियादीगु दु। वयूकलं धयादिल, 'सरकारया थ्व ज्यां छापा सञ्चार माध्यम बन्द जुइगु जक मखु थुकिं छापा सञ्चार माध्यम न्ह्यानाच्वंपिं पत्रकारतय् रोजगारी लाकेगु ज्या यानाच्वंगु दु। सरकारया थ्व ज्या लोकतान्त्रिक व्यवस्था विरुद्ध खः।

लिसे वयूकलं सरकारं २०८३/८४ सरकारी बजेटय् दुथ्याके धुंकूगु बजेट क्वपालेगु सरकारया अधिकार स्वयां पिहां वनाः ज्या या:गु धासें सञ्चार क्षेत्रयात निरुत्साही यायेगु ज्या गलत जूगु खँ धयादीगु दु।

उकथं हे पत्रकार महासंघया केन्द्रीय दुजः टंक कार्की सरकारं विज्ञापनया ध्यबा क्वपालेगु गुगु ज्या या:गु दु थुकिं पत्रकारतय् रोजगारीया सवाल जक मखुसें लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपा:यात हे लिच्वः लाइगु जूगुलिं सरकार सचेत जुइमा:गु सुझाव बियादीगु दु। वयूकलं आः तक गुगु नं कथंया राज्य सत्ता सञ्चार माध्यमयात चीत कुतः कथं थज्या:गु ज्या मया:गु धासें सरकारया निर्णय तत्काल लित कायेमा:गु माग नं यानादीगु दु।

'छापा सञ्चार माध्यम बचाउ सुझाव कार्यदल' संयोजक दामोदरप्रसाद दवाडीं सरकारी निर्णयया कारणं छापा सञ्चार माध्यम बन्द जुइगु अवस्थाय् थ्यनीगु धइगु जनताया सुचंया हकपाखे वन्चित यायेगु कुत्सित नियत जूगु धासें तत्काल सरकारया निर्णय लित कायेमा:गु माग यानादीगु दु।

कार्यदलया नेतृत्वय् थ्व स्वयां न्ह्यः सत्तारुढ दल राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीया सभापति रवि लामिछाने, नेकपा एमाले, नेपाली कांग्रेस, नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, श्रम संस्कृतिया पार्टीया लिसें राष्ट्रियसभाया अध्यक्ष नारायणप्रसाद दाहालयात नं ध्यानाकर्षण पौ ल:ल्हायेधुंकूगु दु। कार्यदलं ल:ल्हा:गु ध्यानाकर्षण पतिइ लोककल्याणकारी विज्ञापन प्रकाशन सम्बन्धी न्हापांगु संशोधन कार्यविधि, २०८३ खारेज यानाः विज्ञापन बापत सञ्चार माध्यमयात बियाच्वंगु ध्यबा निदुगं यायेमा:गु, वर्तमान बजाः मू व मुद्रास्फीतियात आधार दयेकाः

ल्यं ११ पेजय्

सडक व संसदय् थ्वल लोककल्याणकारी विज्ञापनया सः

लहना वा:पौ/ सरकारं लोककल्याणकारी विज्ञापन कटौती या:गु खँयात कयाः नेकपा एमालेया सांसद कुलभक्त शाक्यं सदनय् सः थ्वयेका दीगु दु। म्हिगः संसदया सार्वजनिक महत्वया विषयसं न्ववायेगु इवलय् वयूकलं सः थ्वयेकादीगु खः।

संसदय् न्ववायेगु इवलय् वयूकलं धयादिल, 'आर्थिक दँ ८३/८४ या बजेटय् विनियोजन जूगु लोककल्याणकारी विज्ञापनया ध्यबा भाद्र ५ गते सुचना तथा सञ्चार मन्त्रालयं जारी जूगु कार्यविधिपाखे क्वपालेगु व नियन्त्रण यायेगु ज्या संसदया अधिकार व सार्वभौमिकता प्रतिया अपमान खः। गबलें प्रधानमन्त्रीया फेसबुकं व गबलें मन्त्रीया निर्णयपाखे संसदं पारित

ल्यं ७ पेजय्

सम्पदा झ्गीगु अमूल्य धन, सकस्यां याय् संरक्षण

सांस्कृतिक सहर समृद्ध महानगर

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

विनोद कुमार राजभण्डारी
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका २४ वडा
संयोजक
हनुमानढोका दरवार क्षेत्र संरक्षण समिति

नेवाः राष्ट्रिय म्ये

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ह्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू
जातितय् स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् भिलिमिलिं
राष्ट्र भःभः धाय्क न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

सम्पादकीय

यँयाः नेवाः संस्कृतिया जीवित धरोहर

यँयाः स्वनिगलय् नेवाः तयेगु तजिगु नखः खः। नेवाः समाजय् धार्मिक, सांस्कृतिक व सामाजिक जीवनय् विशेष महत्व दुगु नखः खः।

यँ धायेगु इलय् यँयाः हनुमानध्वाका व बसन्तपुरय् रथ सालिइ जक अप्वसिया मिखाय् वनिइगु याइ। यँयाः यँ, यल, ख्वप, किपू व दोलखा नाप नेवाःतय्गु पुलांगु बस्तीइ थीथी कथं हनेगु याइ।

यँयाः हनुमानध्वाकाय् नेवाः समुदायया साय्मितय्स ञलाथ्व द्वादशी कुन्हु सुथय् यःसिं थनाः न्ह्याइगु थुगु जात्रा ञंलागा तृतिया कुन्हु बहनी यःसिं क्वथला जात्रा क्वचाइ।

यँ देय् नेवाः ऐतिहासिक बस्ती, बहाः, बही, त्वाः, ननी, चुकः व जात्रा स्थलय् न्यायेकीगु यँयाः केवल धार्मिक अनुष्ठान जक मखु, नेवाः सभ्यता, कला, परम्परा व सामुदायिक एकताया जीवन्त प्रतीक खः।

यँयाः स्वनिगः नेवाःतय्गु सांस्कृतिक पहिचान जीवन्त यायेगु निंतिं थुगु जात्राया महत्व बिस्कं दु।

यँयाः इलय् हलिमय् जीविति द्यः कथं कयातःपिं कुमारी, गणेश व भैरव द्यःया रथयात्रा, लाखे, पुलुकिसि, हल्चोक आकाश भैरव, दश अवतार प्याखं, दि प्याखं जीवन्त नेवाःतय्गु कला, संस्कृति हलिमयय् क्यने बहःगु जात्रा खः।

यँ याःगु विशेषता धार्मिक पक्षय् जक सीमित मखु। थुगु जात्राया इलय् यँयाः पुन्हि कुन्हु नइगु समय्बजी, त्वाः त्वालय् मिले जुयाः दक्को छथाय् च्वनाः समय्बजी इनिगु व नइगु बिस्कं कथं अनुभव खः।

थुकिइ त्वाः त्वालय् छप्पँ व छधि यायेगु ज्या जुयाच्वंगु खः। तर थौकन्हय्ः थुगु चलन धाःसा पुलांगु बस्ती आःतक दनिसा न्हूगु बस्ती थज्याःगु चलन खनेमदु। तर थौंया इलय् यँयाः जात्राय् थीथी कथंया हाथ्या अझ दनि।

यँ दुने तःधंगु सहरीकरणं ऐतिहासिक सम्पदा ल्यंकेत थाकुयाच्वंगु अवस्था दु। परम्परागत बाजं, प्याखँ व जात्रा सञ्चालनय् यायेगु निंतिं दक्ष जनशक्तिया म्होति नापं न्हूपुस्तापिंस परम्परानिसें न्ह्याना वयाच्वंगु जात्राय् च्यूता तयेगु ज्या म्हो जुयाच्वंगु दु।

थौं कन्हय् ल्याय्म्हतय्सं जात्रा पर्व गुकथं न्ह्याना वयाच्वन, गुकथं थुगु परम्परायात न्ह्याकेगु धइगु बारे बिचाः यानाच्वंगु मदु। थौकन्हय् ल्याय्म्हत बाजं थायेगुलि जक लिकुनाच्वंगु दु।

यँयाः नेवाः पहिचानया गौरव खः, नेवाः संस्कृति व इतिहासया जीवन्त दस्तावेज खः। थुकियात हनेगु व जीवन्त संस्कृति कयाः हलिमय क्यने बहःगु जात्रा खः।

अथे जुयाः न्यादँ न्ह्यः यँ महानगरपालिकाया तत्कालीन मेयर बिद्यासुन्दर शाक्यं यँयाः जात्रायात अन्तराष्ट्रियकरण यायेमाः धका हलिमय च्वपि जनप्रतिनिधि सःताः जात्रा क्यनेगु ज्या यानादीगु खः। गुकिं यानाः यँयाः अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रय् तकं प्रचार प्रसार यायेगु ज्या जूगु खः।

भ्वतंया मौलिक जा द्यः जात्रा

विश्वराम मानन्धर

यँयाः पुन्हियात भ्वंतय् मौलिक पर्व कथं न्यायेकी। गुकियात जा द्यः जात्रा धाइ। जायात नेपालभासं जा व वहे जां दयेकीगु द्यःयात जाद्यः धाइ। जाया द्यः दयेका जात्रा याइगु जूगुलिइ थ्व जात्रायात जाद्यः जात्रा धाःगु खः। थज्याःगु जात्रा मेथाय् गनं दइ मखु। भ्वंतय् जक जाद्यः जात्रा जुइ। अथेजुयाः थ्व भ्वंतया मौलिक जात्रा नं खः। भ्वंमितय्सं थ्व जात्रा तःजिक न्यायेकीगु याइ। थ्व जात्रा यंलाथ्व तृतियां न्ह्यानाः षष्ठि कुन्हु क्वचाइ।

यंलाथ्व तृतियाया चान्हय् कुन्हु भ्वंत ५ स्वधात्वालय् विराजमान दक्षिणकाली देगलय् नित्य पुजा व हँय्या बलि सहितया पुजा जुइ। थुगु पुजाया लिसें जाद्यःया जात्रा नं न्ह्याइ। उगु पुजाय् बलि बिउगु हँय्या हि कुलिंचाय् सुरक्षित याना तइ। थ्व पुजा न्हापा सेवाचार्यपिं (गुपिं चण्डेश्वरी देगःया जःखः दुगु चण्डेश्वर महाद्यःया पुजारी) पाखे जुइगु खःसा थौंकन्हय् द्वारे यायेगु यानाच्वंगु दु।

द्वारे, सहायक द्वारे, माहां, सहायक माहां थ्व पद खः। थुगु पदय् दुपिसं भ्वंतय् परापूर्व कालंनिसें न्ह्याना वयाच्वंगु तःधंगु चीधंगु दछियंकं जात्रा पर्व सरकारी पुजा यायेगु ज्या याइ। थुगु पदय् च्वनाच्वंपिं व्यक्तिया प्रत्यक्ष निगरानी, निरीक्षण व ग्वाहालिइ भ्वंतय् जात्रा पर्वया पुजा यायेगुया लिसे जात्रा न्ह्याकेगु याइ।

चतुर्थी कुन्हु जात्राया महत्वपूर्ण ज्या द्यः दयेकी। जां द्यः दयेकेत माःगु सामानया व्यवस्था द्वारेतय्सं याइ। माहां, सहायक द्वारे, सहायक माहां द्यः दयेकेत माःगु म्हितिइसा ख्वपया पूर्ण चित्रकारं जाया द्यः दयेकेगु ज्या याइ। चित्रकारं हे द्यः दयेकेत माःगु श्रींगार यानाः पूर्ण स्वरुप तयार याइ। द्यः पूर्ण रुपं दयेकेगु ज्या क्वचायेवं बलि बियाः सुरक्षित यानातःगु हँय्या हि दुगु कुलिंचायात गःपतय् प्राण प्रतिस्था यायेगु ज्या जुइ। थ्व प्राण प्रतिस्था यायेगु ज्या नं न्हापा सेवाचार्यपाखे जुइगु खःसा थौंकन्हय् द्वारेपाखे जुइ।

प्राण प्रतिस्था लिपा द्यःयात सर्वसाधारणयात दर्शनया निंतिं दक्षिकाली देगःया पायुछि न्ह्यःने तइ। सुरक्षाया निंतिं तारजालीया वार तयाः सुनां नं थी मजिक तर दर्शन याये जीक तयातःइ। थुकथं तारजाली दुने द्यः तयातइगु जूगुलिइ मचाबलय् जिमिसं जाली द्यः धकाः नं धायेगु याना। द्यःयात दक्षिणकाली देगलय् हयेधुंकाः उकिया रेखदेख यायेगु व सुरक्षा बीगु जिम्मेवारी माहां व सहायक माहांया जुइ। माहां स्वन्हु तक द्यःया रेखदेख यायेगु सुरक्षा याइ। बहनी सुरक्षा व ल्वापु मजुइमा धकाः स्थानीय प्रशासनं सुरक्षाकर्मी खटे याइ।

यँयाः पुन्हि कुन्हु द्यःयात सर्वसाधारणया दर्शनया निंतिं न्हिछि धयाथें तयातइ। प्राण प्रतिस्था जुइधुंकूगुलिइ जुइ द्यःयात इलय् ब्यलय् धौबजी नकेगु परम्परा दु। जाद्यःयात धौबजी नकयेगु ज्या सहायक माहां याइ।

यंलाथ्व षष्ठि थ्व जात्राया मू न्हि खः। थ्व न्हिं जाद्यःया तःजिक जात्रा

जुइ। जात्रा सनिलया ४ बजे पाखे जुइ व जात्राया फुक्कं जिम्मेवारी राजवाहकपिसं काइ। दक्षिणकाली देगलं वकुत्वाः, प्यका लँ, गोडाम चोक जुयाः पूण्यमाता खुसिइ थ्यंकाः जात्रा क्वचाइ। पूण्यमाता खुसियात भ्वँमितय्सं द्यःचा खुसि व भ्वँ खुसि नं धाइ।

यंलागा षष्ठि कुन्हु दक्षिणकाली परिसरय् चीधंगु चतक्क च्वंगु रथ तयार याइ। थ्वहे रथय् जाद्यःया जात्रा याइ। जात्राया इलय् दकलय् न्ह्यःने नायखिं बाजा, मुहाली, कँ, पोंगाया धुनं जात्रायात झझ धायेकी। खड्गीतय्सं नायखिं, कपालीतय्सं मुहाली व साय्मितय्सं पोंगा पुइगु याइ।

जात्रा जुयाच्वंगु इलय् नं जाद्यःयात धौबजी नकेगु याइ। थाय् थासय् ह्ययेकाः द्यःयात धौबजी नकेगु याइ। धौबजी नकाः खुसिइ यंकेगु चलन परम्परानिसें न्ह्याना वयाच्वगु खः।। जात्राय् द्यःयात धौबजी नकाः खुसिइ तक यंकेगु थुगु जात्राया मू आकर्षक खः। खुसिइ थ्यनेवं जाद्यःयात खुकुरीं पालाः कुचा कुचा यानाः खुसिइ वायेगु याइ। थुगु जात्राय् खः कुबीगु, धौबजी नकेगु व द्यःयात खुसिइ चुइकेगु ज्या राजवाहकतय्सं याइ।

जात्रा सम्बन्धी सामाजिक मान्यता

भ्वंतय् सी उइगु निगू दिप दु। था दिप व को दिप। भ्वंतया च्वय्या ब्वःया मनूत मन्त धाःसा थाय् दिपय् यंकेगु व क्वय्या ब्वया मनूत मन्त धाःसा को दिपय् यंकेगु याइ। भलागा खष्थिका न्हिं भ्वंतया क्वय्या ब्वय् च्वनिपिं अन्तिम संस्कार को दिपय याइ। उमिं धौ मरी नयेमाःगु परम्परा दु। लिसें बहनिइ द्यः खतय् मतःतले छुं नं नसा ज्वलं ज्वरे याये मजिउ धइगु परम्परायात निरन्तरता बिया वयाच्वंगु दु। भ्वंतय् धौं मरी नइगु व जाद्यःया जात्रा जुइगु जुयाः यँयाःयात धौं मरी पुन्हि वा जाद्यः पुन्हिं नं धाइ।

जात्रा सम्बन्धी किम्बदन्ति

परापूर्व कालय् छम्ह राक्षसं तसकं दुःख बियाच्वंगु खः। बालिनालि तहस नहस याइगु, संरचना स्यंकाबीगु, मनू पशु पन्छी स्यानाः नयेगु याइगु खः। राक्षसया थज्याःगु ज्या म्वाये मफइगु अवस्था वयेवं स्थानीयं राक्षसयात नयेपित्याक मतयेगु व राक्षसयात पूण्यमति खुसि छिनाः भ्वंतय् वये मदइगु वाचा याकल। वयां लिपा न्हिं न्हिं बहनी जुइवं छम्ह छम्ह यानाः राक्षसया पित्याः लंकेत वनेगु यानाच्वन। थ्वहे इवलय् छन्हु छखा छैंया मनूत राक्षसया आहार जुइत वनेगु पाः वल। उगु छैंय् म्हमफुम्ह मांम्ह व कायम्ह जक दुगु जुयाच्वन। छैंय् सु वनेगु धइगु खँय् विवाद जुयाच्वंगु जुयाच्वन। संजोगं उगु इलय् छम्ह महान तान्त्रिक वास च्वनेत उगु हे छैंय् थ्यन। तान्त्रिकं थः वास च्वनेत वयागु छैंय् थुकथं विवाद जुयाच्वंगु खनाः कारण न्यन। बृद्धा मांम्ह तान्त्रिकयात जूगु खँ फुक्कं कन। फुक्कं खँ न्यनेधुंकाः तान्त्रिकं थः राक्षसया थाय् वनाः फुक्कं देय्या मनूतय्गु समस्या ज्यंकेगु क्वःछिना राक्षस च्वनेगु थासय् वन।

वयां लिपा राक्षस व तान्त्रिक दथुइ तकसं ल्वापु जुल व राक्षसयात परास्त यात। वयां लिपा गुबसं दुःख मबिल। थुकथं तान्त्रिकं मुक्कं देय्या जनतायात राक्षसपाखे मुक्ति बिउगु न्हिंयात लुमंकाः जाया द्यः जात्रा यायेगु चलन न्ह्याःगु धइगु किम्बदन्ति दु। लिसे राक्षसं हाकनं दुःख मबीमा धकाः नं दँय्दसं राक्षसं दुःख मबीमा धकाः जात्रा यानाः राक्षसयात भोग बीगु याःगु धइगु खँ नं न्यनेदु। थुकथं जात्रा यानाः यंकीगु जाद्यः थः हे छैंया जः तायेकाः को दिपया मनूतय्सं छछाः धौं मरी जक नयेगु यानाच्वंगु धाइ।

यँया: नख: हनेनु, तजिलजि व लहना ल्यंकेनु

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

भरतलाल श्रेष्ठ
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१ वडा परिवार

सम्पदा झीगु अमूल्य धन, सकस्यां याय् संरक्षण

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

आशामान संगत
वडा अध्यक्ष, काठमाडौं महानगरपालिका ८ वडा
संयोजक, इन्द्रजात्रा मूल समारोह समिति
संयोजक, सम्पदा तथा पर्यटन समिति

यँया: जात्रा जक मखु, झीगु जीवित तजिलजि ख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

बालकृष्ण महर्जन
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१२ वडा परिवार

पूर्खाया विरासत, सन्ततिया भाला - तजिलजि ल्यंकेगु सकसियां अभिभारा

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

ध्रुवनारायण मानन्धर
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१३ वडा परिवार

यँया: नख: झीगु शान - ल्यंकेनु झीगु पहिचान

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

ईश्वर मान डंगोल
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१५ वडा परिवार

झीगु कला, झीगु संस्कार - ल्यंकेनु झीगु सांस्कृतिक आधार

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

रोजिना श्रेष्ठ
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१६ वडा परिवार

यँया गौरव नेपा:या म्हसीका - यँया: नख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

नविन मानन्धर
प्रवक्ता लिसें वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१७ वडा परिवार

परम्परा व तजिलजि ल्यंके - यँया: झ:झ: धाय्क हने

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

राजेश कुमार श्रेष्ठ
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
१५ वडा परिवार

सिक्किमया इन्द्रजात्रा : नेवाः म्हसिकाया गौरवशाली यात्रा

राजु नापित

भारतया हिमाली राज्य सिक्किम प्राकृतिक सौन्दर्य, बहुजातीय विविधता व समृद्ध सांस्कृतिक परम्पराया निंतिं नां जाः । थन बसोबास यानाच्वंपिं नेपाली भाषी थीथी समुदायं पुस्ता पुस्तानिसें थःगु भाषा, धर्म, संस्कृति, कला, परम्परायात संरक्षण यानाः वयाच्वंगु दु। थ्व हे सांस्कृतिक विविधता दुने नेवाः समुदायया मौलिक संस्कृति व परम्परां नं महत्वपूर्ण थाय् कयाच्वंगु दु। नेवार समुदायया धार्मिक व सांस्कृतिक म्हसिका म्वाकातयेगु ताः तयाः नीस्वंगु सिक्किम नेवाः गुथिं थीथी ज्याखँ न्त्याका वयाच्वंगु दु। उकी मध्ये छगू यँयाः (इन्द्रजात्रा पर्व) नं खः ।

यँयाः (इन्द्रजात्रा) नेवाः समुदायया मू धार्मिक व सांस्कृतिक जात्रापर्व खः । नेपाःगाःया स्वनिगलय् परापूर्व कालंनिसें हना वयाच्वंगु थुगु नखःयात नेवाः समुदायं 'यँयाः, यन्या, इन्द्रजात्रा, कुमारी रथ जात्रा,' धकाः नं धायेगु याः । वर्षा व ऋतुया द्यः इन्द्रया पूजा, धार्मिक संस्कार, जीवित देवदेवी गणेश, भैरव व कुमारीया रथयात्रा, लाखे, पुलुकिसि, सवभकु, दीप्याखं (देवी प्याखं), माहाकाली प्याखं थुगु जात्रापर्वया मू विशेषता खः । इन्द्रजात्रा धइगु धार्मिक संस्कारय् जक सीमित मजूसे सामाजिक एकता, सांस्कृतिक कालविल व मौलिक म्हसिका न्त्यब्वयेगु उत्सव नं खः ।

नेपालं पिने च्वंपिं नेवाः समुदायं नं थःगु सांस्कृतिक परम्परायात निरन्तरता बियाः थीथी थासय् इन्द्रजात्रा न्यायेका वयाच्वंगु दु। भारतया सिक्किमय् ग्वसाः ग्वयाच्वंगु इन्द्रजात्रा नं थुगु हे सांस्कृतिक निरन्तरताया छगू महत्वपूर्ण दसु खः ।

सिक्किमय् नेवाः गुथि निस्वनेज्या

सिक्किमय् नेवाः समुदायया बसोबास व सांस्कृतिक गतिविधिया ताःहाकःगु इतिहास दु। नेपाःया थीथी थासं वःपिं नेवाः समुदायया मनूत व्यापार, रोजगारी व थीथी सामाजिक कारणं सिक्किमय् बसोबास यायेगु सुरु याःगु खः । कालान्तरय् थःगु भाषा, संस्कृति, धर्म, संस्कार व सामाजिक परम्परायात ल्यंकेत संस्थागत कुतः जूगु खः । थ्वहे कुतः कथं सन् १९९० या दशकया सुरुइ मोहनप्रताप प्रधान, गणेश प्रधान नापंया अग्रजपिनिगु सक्रियतायँ सिक्किम नेवाः गुथि नीस्वनेगु ज्या जूगु खः । सिक्किमया नेवार समुदायथात संगठित यायेगु व नेवाः भाषा, संस्कृति, धर्म, परम्परा व सामाजिक मूल्य मान्यताया संरक्षण व सम्बर्द्धन यायेगु गुथिया मू आज्जु खः ।

गुथि स्थापना लिपा सिक्किमया नेवाः समुदायया थीथी धार्मिक व सांस्कृतिक गतिविधिं संस्थागत रुप कायेगु शुरु जुल। न्हूगु पुस्तायात थःगु मौलिक संस्कृति व परम्पराया बारे जानकारी बीगु, सांस्कृतिक ज्याझवःया ग्वसाः ग्वयेगु व समुदाय दथुइ थःथवय् स्वापू क्वातुकेगु ज्याय् गुथिया भूमिका महत्वपूर्ण जुल। थ्व हे सांस्कृतिक अभियान अन्तर्गत सिक्किमय् यँयाः (इन्द्रजात्रा पर्व) थुइकेगु, सिइकेगु नापं हनेगु कुतः जूगु खनेदु ।

सन् २००० : यायाः (इन्द्रजात्रा) या ऐतिहासिक शुरुवात

सिक्किमया नेवाःत छप्पँ जुयाः छथाय् च्वना सांगठनिक रुपं न्त्यज्यायेत नीस्वंगु सिक्किम नेवाः गुथिया पहलय् सन् २००० य् न्हापांगु खुसिइ यँयाः (इन्द्रजात्रा) पर्व हनेगु सुरु जुल। सिक्किमया नेवाःत यँ वया थनया थीथी संगठन विशेष यानाः नेपालभाषा मंकाः खलःनाप स्वापू तयाः नेवाःतय्गु धार्मिक, सांस्कृतिक नखःचखः, जात्रापर्व व संस्कारया विस्तृत अध्ययन लिपा सिक्किमया नेवाःतय्सं इन्द्रजात्रायाया सुरुवात यात दक्षिण सिक्किमया नामथाङय् । उगु इलय् सिक्किम नेवाः गुथिया नायः खगेन्द्रमणि प्रधान खःसा वयुकःया नेतृत्वय् ग्वसाःग्वःगु इन्द्रजात्रा पर्व तःजिक व भब्य रुपं उगु इलय् क्वचाःगु खः ।

थ्वहे दथुइ नायः खगेन्द्रमणि प्रधानया हे अग्रसरताय् सिक्किमया नेवाः युवातयूत नेवाः परम्परागत प्याखं स्यनेगु, नेपाल लिपि च्वये ब्वने सयेकेगु, थीथी नेवाः बाजं थाये सयेकेगु नापं नेवाः परम्परा थुइकेगु सिइकेगु निंतिं यक्वः हे ज्या जुल। नायः थः हे नेपाः वयाः नेपालभाषा मंकाः खलः नाप समन्वय यानाः नेपाःया थीथी खलःपुचः नाप जाना सिक्किमया नेवाःतयूत थः म्हसिकेगु ह्वता चूलाकाबिल। गुलिखे थन हे वया सयका काल। गुलिखे प्रशिक्षक नेपालं सिक्किम वना स्यनेज्या जुल। थुकथं थःगु कार्यकालं नायः प्रधानं थःपिनिगु म्हसिका म्वाकेत अनेक कथं थःत पानादिल ।

गुकिं याना सिक्किमया नेवाः समुदायया सांस्कृतिक पुनर्जागरणय् बल्लाःगु ऊर्जा जुयाबिल। विशेषत यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वं सिक्किमय् च्वनाच्वंपिं नेवाः समुदाययात थःगु मौलिक धार्मिक व सांस्कृतिक परम्परायात सार्वजनिक रुपं न्त्यब्वयेगु ह्वता चूलात। लिसें न्हूगु पुस्ताय् थःगु संस्कृति व इतिहासप्रति मन क्वसायेकेत तिबः जुयाबिलसा समुदायया अग्रजपिनिगु ज्ञान व परम्परायात न्त्याकेगु लकस नं दयेकल ।

राजधानी गान्तोकय् इन्द्रजात्रा विस्तार

सन् २००० निसें नामथाङं न्त्याःनाच्वंगु इन्द्रजात्रा बुलुहुँ सिक्किमया राजधानी गान्तोक तक विस्तार जुल। झिदँतक सिक्किमया नामथाङय् (सन् २००० - २००९) यँयाः (इन्द्रजात्रा) पर्व तःजिक हनेगु ज्या जुयाच्वंगु खःसा झिदँ लिपा सिक्किमया राजधानी गान्तोकय् यँयाः (इन्द्रजात्रा) न्यायेकेगु तयारी जुल। पुजाय् जक लिकुनाच्वंगु यँयाः (इन्द्रजात्रा) गान्तोकय् हनेगु जुइधुंकाः पुजाय् जक सिमित मजुल। तःजिक यँयाः (इन्द्रजात्रा) हनेगु ग्वसाः कथं नेवाः समुदाय पाखें श्री कुमारीया पुजा आराधना नापं सांस्कृतिक ब्वज्या कथं परम्परागत प्याखं व सांगीतिक ज्याझवः नं जुल। गान्तोकया भानु उद्यानय् पुजा क्वचायेका भानुपथय् सांस्कृतिक बाजागाजा, प्याखं सहितया सांस्कृतिक च्यालीं तकं जूगु खः । थुगु सांस्कृतिक झाँकीया निंतिं धिमे धुन्या, पुलुकिसि, महाकाली प्याखं, नेवाः हुलाप्याखं नेपाःपाखें ब्वनेगु ज्या जूगु खः । बहनी सिक्किम गभर्नमेन्ट कलेजया सभागृहय् सांस्कृतिक ज्याझवः तकं ग्वसाः ग्वल। उगु सांस्कृतिक ज्याझवलय् मूपाहां कथं तत्कालीन मुख्यमन्त्री डा. पवनकुमार चाम्लिङं ब्वति काःगु खः ।

नामथाङं गान्टोकय् इन्द्रजात्राया बिस्तारं :

राजधानी वसोवास यानाच्वंपिं मेमेगु समुदायया दथुइ नेवाः समुदायं थःगु म्हसिका ब्वयेगु ज्याय् ग्वाहालि जूगुया नापं सरकारनापया सम्बन्ध नं क्वातुकेत ताःलात। थ्वयांलिपा यँयाः (इन्द्रजात्रा) सिक्किमया नेवाः समुदायदुने महत्वं जाःगु सांस्कृतिक पर्वया रुपय् स्थापित यानाबिल ।

यँया (इन्द्रजात्रा) यात राज्यस्तरीय मान्यता

सिक्किमय् नेवाः समुदायं न्यायेकावयाच्वंगु सांस्कृतिक पर्व यँयाः (इन्द्रजात्रा) दक्षिण सिक्किमया नामथाङ राजधानी गान्तोकय् न्यायेकेवं थ्व पर्वय् राज्यया उपस्थिति नापं राज्यं तकं अपनत्व कायेगु ज्या जुल। गुकिया लवः कथं सन् २०१२ य् सिक्किम सरकारं राज्यस्तरीय पर्व कथं नालाः राजकीय पर्वया मान्यया बियाः सन् २०१२ निसें यँयाः हनेगु दिं सार्वजनिक विदा घोषणा यात। उगु सालं निसें थौंतक यँयाः (इन्द्रजात्रा) नेपालय् कोहने याःया दिं सिक्किमय् राज्यस्तरीय सांस्कृतिक महत्व बिया हनावयाच्वंगु दु। थ्व उपलब्धीं सिक्किमया नेवाः समुदायया सांस्कृतिक म्हसिकायात थप संस्थागत मान्यता बिल। गुगु इलय् सिक्किम नेवाः गुथियात नेतृत्व बियाच्वंम्ह ब्यक्ति खः रोहितकुमार प्रधान। इन्द्रजात्राया प्रवर्द्धन व नेवार सांस्कृतिक गतिविधियात संस्थागत यायेगु ज्याय् गुथिया तत्कालिन नायः रोहित कुमार प्रधानं म्हितादीगु भूमिका उल्लेख यायेबहः जू। उलिजक मखु वयुकःया हे पालय् नेवाः सांस्कृतिक केन्द्र व भवन निर्माणया निंतिं जग्गाया व्यवस्थापनय् नं उतिकं हे भूमिका म्हितादीगु खः ।

यँया (इन्द्रजात्रा)पर्वं राज्यस्तरीय मान्यता कायेधुंकाः सिक्किमय् च्वनाच्वंपिं नेवाः समुदायया दथुइ सांस्कृतिक संरक्षणया उत्साह अझ अप्वःगु खनेदु। थ्वहे उत्साहयात अझ सशक्त यायेत नायः रोहित कुमार प्रधानया हे नेतृत्वय् सिक्किमया छगु पुचः (लगभग ४०म्ह) नेपाः भ्रमणय् वल। नेपालय् थीथी खलःपुचःनाप म्हसिका कालविल यायेगु नापं सिक्किमया नेवाःतयूत माःगु सकतां खँया ग्वाहालि नं फ्वनादिल। फलत थौं तक सिक्किम नेवाः गुथिनाप नेपाःया थीथी खलःपुचःया सम्बन्ध स्वानाच्वंगु दु ।

सिक्किमया थीथी लागाय् इन्द्रजात्रा न्यायेकेगु योजना

दक्षिण सिक्किमया नामथाङं सुरु जूगु यँया (इन्द्रजात्रा) महाउत्सव राजधानी गान्तोक तक विस्तार जुइधुंकाः मेमेगु थासय् नं थ्व सांस्कृतिक महाउत्सवयात विस्तात यायेमाः धैगु ब्याक्कं खँ वल। थ्वहे खँयात सहलह याना सिक्किमया थीथी लागाय् नं यँया (इन्द्रजात्रा) ग्वसाग्वया उगु भूमी नं पवित्र यायेगु कथं योजना न्त्यात ।

योजना कथं सन् २०१६ य् सिङतामय् यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वया महाउत्सव न्यायकल। अथेहे सन् २०१७ य् नाम्चीइ, सन् २०१८ य् सिन्ताम, सन् २०१९ य् हाकनं राजधानी गान्तोकय् तःजिक यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वया महाउत्सव न्यायकल ।

सन् २०२० व २०२१ य् विश्वव्यापी कोभिड-१९ महामारीया कारणं थीथी धार्मिक व सांस्कृतिक गतिविधिइ लिच्वः लाःगु खः। सिक्किमय् ग्वसाः ग्वयाच्वंगु इन्द्रजात्रा नं मथिइगु खँ हे मन्त। गुगु इलय् सार्वजनिक भेला व स्वास्थ्य सुरक्षाय् प्रतिबन्ध तःगुलिं नियमित रुपं तःधंगु ज्याझवः ग्वसाः ग्वयेमफुत। पुजाय् जक सिमित जुल ।

निदँ तक जात्रा यायेमफया उकुस मुकस जुयाच्वंगु नेवाः समुदायं सन् २०२२ य् यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वयात तःजिक न्यायेकेगु सोच दयेकल। पर्वय् धार्मिक पुजा, सांस्कृतिक न्हयब्वया व समुदायया ब्वतिला लइगु हे जुल। उकिसनं यक्वः हे उपसमिति दयेका तसा कथं मेमेगु थीथी ज्याझ्वः तकं याःगु खः ।

सन् २०२३, सन् २०२४ य् नं ज्याझ्वः गान्तोकय् हे जुल। तर थुगु पटक धाःसा छन्हू जक मखसें च्यान्हू हे थीथी ज्याझ्वः याना यँया हनेगु ज्या जुल ।

सन् २०२५ : यँया (इन्द्रजात्रा) नामथाङया काब्रे

सन् २०२५ य् हाकनं छक यँया (इन्द्रजात्रा) सुरु जूगु थाय् दक्षिण सिक्किमया नामथाङया काब्रेय् हनेगु ज्या जुल। विशेष महत्वं जाःगु यँया (इन्द्रजात्रा) पर्व हाकनं छक सुरुवात जूगु थासय् हनेदया सकल सिक्किमया नेवाःत जक मखु नामथाङया मेमेगु समुदाय तकं लयूता। थुगु पटक प्यन्हूयंकं थीथी ज्याझ्वः याना पर्व हनेगु ज्या जुल। सुथय् गणेश, इन्द्र, कुमारीया पुजा नापं प्रसाद ग्रहण व सांस्कृतिक च्याली जूगु खःसा बहनी जूगु सांस्कृतिक ज्याझ्वलय् सिक्किमया मुख्यमन्त्री प्रेमसिंह तामाङं नं ब्वति कयादीगु खः ।

लिखँ

सिक्किमय् हनावयाच्वंगु यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वया इतिहास नेवाः समुदायया सांस्कृतिक जागरण, संस्थागत कुतः व मौलिक म्हसिका संरक्षण नाप स्वानाच्वंगु दु। सन् २००० निसें दक्षिण सिक्किमया नामथाङं न्त्याःगु यँयाः (इन्द्रजात्रा) पर्व सन् २०१० य् राजधानी गान्तोक तक विस्तार जूगु खःसा वयां लिपा राज्यस्तरीय महत्व प्राप्त यानाः सिक्किमया छगू महत्वपूर्ण सांस्कृतिक पर्वया रुपय् स्थापित जूगु दु ।

खगेन्द्र मणि प्रधानया नेतृत्वय् न्त्याःगु यँयाः (इन्द्रजात्रा) पर्वया सांस्कृतिक यात्रा थीथी चरण पार याना थौं महाउत्सवया अवस्थाय् न्त्यानाच्वंगु दु। गुथिका अग्रजपिनिगु योगदान, थीथी कचा व स्थानीय समुदायया सहभागिता, राज्य सरकारया ग्वाहालिं थ्व नखःया विकासय् महत्वपूर्ण भूमिका म्हितूगु खनेदु ।

सन् २०२५ य् नामथाङया काब्रेय् ग्वसाः ग्वःगु थुगु महाउत्सवं यँया (इन्द्रजात्रा) पर्वया सांस्कृतिक पहुँचयात अझ व्यापक यायेगु कुतःयात प्रतिबिम्बित याःगु दु। वइगु दिनय् नेवाः समुदाय, सांस्कृतिक संस्था, राज्य सरकार व न्हूगु पुस्ताया सहकार्यं यँया (इन्द्रजात्रा) अझ व्यवस्थित व समृद्ध जुइगु आशा यायेफु ।

सिक्किमया इन्द्रजात्राया यात्रा छगू धार्मिक पर्वया इतिहास जक मखु, थःगु मौलिक म्हसिका ल्यंकेगु, सांस्कृतिक पुनर्जागरण, सामुदायिक एकता, पुस्तान्तरणय् प्रेरणादायी बाखं नं खः । थुकिं सिक्किमया सांस्कृतिक विविधतायात अझ समृद्ध यानाः हलिंन्यंकंया नेवाः समुदायया स्वापू क्वातुकेत योगदान बियाच्वंगु दु ।

अमेरिकाय् एनओएं न्ह्याका वयाच्वंगु यँयाः

अनिल रंजित

एनओए नं. २०११ निसें यँयाः पुन्ही (इन्द्र जात्रा) न्यायेकेगु सुरु याःगु खः। थ्व नखःया मुख्य उद्देश्य नेवाः समुदायया मौलिक संस्कृति, परम्परा व सम्पदायात अमेरिकाय् संरक्षण यानाः भावी पुस्तायात हस्तान्तरण यायेगु खः।

अमेरिकाय् जूगु न्हापांगु ग्वसाः ग्वःगु यँयाः पुन्ही नखः व सिक्किमय् जूगु नखः लिपा नेपाः पिने स्थापित जूगु निगूगु थुज्वःगु नखःया रुपय् कायेगु याः। थ्वय् यँया पुन्हीया मौलिक परम्परा व सांस्कृतिक पहिचानयात सम्भव भएसम्म कायम यानाः अमेरिकाय् नेवाः समुदायया निंतिं प्रस्तुत यायेगु प्रयास यानाच्वंगु दु।

न्हापाया दँय् थ्व नखः छगू चिधंगु सामुदायिक पुचः दुने हे हनेगु यानाच्वंगु खः। गुकियात मुख्यतः 'पोटलक' भेला–गन सकसिनं थःथःगु घरया परिकार हयेगु–व पिकनिकया माध्यमं समुदायया मनूत मिखा दुने ल्याःगु यानाच्वंगु खः। थ्व माध्यमं सांस्कृतिक कार्यक्रम मात्र नभई आपसी भेटघाट, परिचय व सामुदायिक सम्बन्ध मजबूत यायेगु अवसर नं जुइगु खः। ई वंलिसे एनओए नं थ्व उत्सवयात क्रमशः विस्तार यानाः आम जनताया निंतिं चायेकल।

NOA
WAH ORGANIZATION OF AMERI

कार्यक्रमय् नेवाः समुदायया सदस्य मात्र नभई विविध पृष्ठभूमि व समुदायया मनूत सहभागी जुइगु यानाः थ्व नखःया पहुँच व महत्व झन् अप्वःगु दु। दँय्दसं एनओएय् कुमारी रथ जुलुस, लाखे व पुलु किसी प्याखं, योसिं थनेगु (विष्ठानया खम्बा तयेगु संस्कार), व मेमेगु परम्परागत गतिविधि लिसेंया महत्वपूर्ण सांस्कृतिक व अनुष्ठानात्मक तत्वत दुथ्याकातःगु दु। थ्व गतिविधिमार्फत नेवाः समुदायया धार्मिक विश्वास, कला, संगीत, नृत्य व परम्परागत जीवनशैलीयात न्हूगु पुस्तायात चिनायेगु प्रयास याइगु दु।

एनओएया निंतिं इन्द्र जात्रा न्यायेकेगु धइगु छगू नखःचखः जक न्यायेकेगु मखु, थुकियात थुइकेत, थुकिया सांस्कृतिक अर्थ व ऐतिहासिक महत्वयात बुझेत, व नयाँ पुस्तायात इमिगु परम्परायात प्रत्यक्ष अनुभव यायेगु अवसर प्रदान यायेगु नं थ्व नखःया महत्वपूर्ण उद्देश्य खः। थ्व छगू सांस्कृतिक व शैक्षिक अनुभव नं खः।

थुगु नखःपाखें अमेरिकी समुदायया नेवा संस्कृति, परम्परा, संगीत, तजिलजि, नसात्वँसा व सम्पदाया बारे म्हसीकेगु अवसर प्रदान याइ। विशेषतः नेवाः समुदायया मौलिक कला, संगीत व परम्परागत संस्कारयात अन्य समुदायया मनूतसँ परिचित यायेगु माध्यम जुइगु दु। विविध पृष्ठभूमिया प्रतिनिधि, समुदायया न्ह्यलुवा व पाहाँपिनिगु सहभागितां व्यापक समुदाय दुने नेवा संस्कृतिया कदर व स्वीकृति अप्वया वनाच्वंगु पुष्टि याइ।

थ्व सहभागितां विभिन्न समुदायबीच सांस्कृतिक आदानप्रदान व आपसी समझदारी अप्वःगु जुइगु दु। थ्व नखः विशेष यानाः अमेरिकाय् जन्म जूपिं नेवाः व नेवाः मस्तयूत महत्वपूर्ण जुइ, गुकिं इमित थःगु सांस्कृतिक जरा थुइकेत, आज्जुया परम्परा व संस्कारयात अनुभव यायेत, व थःगु पहिचानसँ स्वानाच्वनेत ग्वाहालि याइ।

न्हूगु पुस्तायात थःगु संस्कृति व इतिहासया बारे म्हसीकाः थःगु पहिचानयात निरन्तरता यायेगु अवसर नं थ्व नखःनं प्रदान याइ। थुगु ज्याझ्वलय् दँदँ लिपा जनभागीदारी उल्लेखनीय रुपं अप्वःगु दु। थौंकन्हय् जूगु उत्सवय् अथे हे ८०० निसें १,३०० मनूत उपस्थित जूगु दु। थ्व बढ्दो सहभागितां यँयाः पुन्हीया प्रति समुदाय व आम जनताया चासो क्रमशः अप्वःगु दुगु देखाइ।

यँयाः पुन्हीया माध्यमं एनओएया आज्जु नेवाः सम्पदा, नसा, परम्परा व संस्कृतियात संरक्षण यायेगु, भविष्यया पुस्तायात लःल्हायेगु व नेवाः संस्कृतिया समृद्धियात व्यापक अमेरिकी समुदायलिसे साझा यायेगु खः। थ्व कार्यक्रमय् सहभागी जुइपिं मनूतयात मनोरञ्जन मात्र नभई इतिहास, संस्कृति व परम्पराया बारे म्हसीकेगु अवसर नं प्रदान याइ। एनओएया नाय, राजेश श्रेष्ठं न्हयथनादिल, थ्व नखःया निरन्तरता व विस्तारय् समुदायया सक्रिय सहभागिता महत्वपूर्ण जुइ धकाः धाइ। इमिया विचारय् थ्व कार्यक्रम नेवाः समुदाययात एकठाम यायेगु मात्र नभई अमेरिकी समाजय् नेवाः संस्कृति व पहिचानयात परिचित यायेगु महत्वपूर्ण माध्यम जुइगु दु।

थुगुसी छगू हुनिलिसें हनेगु कार्यक्रमसँ नखःया सांस्कृतिक पक्षयात अप्वःगु प्रभावकारी यायेगु प्रयास जुइगु दु। उगु ज्याझ्वलं वःगु आम्दानी नेपाल खुसिबाः पीडित कोषय् लःल्हाइगु जूगु दु। थ्व पहलयात समुदायया सामाजिक उत्तरदायित्वया छगू उदाहरणया रुपं नं कायेगु यायेगु दु। नापं हनेत व थुगु ज्यायात तिबः बीत जिपिं नापं झासँ। समुदायया सहयोग, सहभागिता व मायायात लिसें यँया पुन्हीया थ्व परम्परायात लिपा लिपा अप्वःगु रुपं न्यायेकेगु सम्भव जुइगु दु। भविष्यय् नं थ्व नखःयात अझ व्यवस्थित, व्यापक व प्रभावकारी यानाः नयाँ पुस्ता व व्यापक अमेरिकी समुदायया निंतिं सांस्कृतिक ज्ञान व अनुभवया महत्वपूर्ण अवसरया रुपं विकास यायेगु लक्ष्य दु।

(च्वमि रंजित नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू अमेरिकाया संयोजक जुयादी।)

यँयाः नखः झीगु शान
ल्यंकेनु झीगु पहिचान

यँयाः नखः ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँयाः नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

दयानन्द शाक्य
प्रोप्राइटर
शाक्य ज्यासः पसः
थाय्मरु, यँ

झीगु कला, झीगु संस्कार – ल्यंकेनु झीगु सांस्कृतिक आधार

यँयाः नखः ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका यँयाः नखःया लसताय्
सकल नेपाःमिपिन्त भिंतुना देछानाच्वना ।

डा. महेशमान श्रेष्ठ
नेवाः न्ह्यलुवा

यँयाः नखः हनेनु, तजिलजि व लहना ल्यंकेनु

यँयाः नखः ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका यँयाः नखःया लसताय्
सकल नेपाःमिपिन्त भिंतुना देछानाच्वना ।

मोडर्न नेवाः इङ्गलिस स्कूल
लालदरवार, दरवारमार्ग, यँ । ५३४९३५०।

यँयाःबलय् थनी

के के मानन्धर

नेपालभाषाय् यँयाः अर्थ यःगु व सिं धायेबलय् सिं जुइ। नखः चखः लिसे सम्बन्धित विशेष अवसरय् थनीगु सिंयात यःसिं धाइ। श्रुती परम्पराया व्यापक छ्यला वयाच्वंगु नेपालभाषाय् श्रुती समभिन्नार्थक शब्द आपालं दइगु जुयाः नखःया थनिगु सियात यःसिं, यःसिँ, यःसि, ल्यःसिं, ल्यःसिंद्यः, लिङ्गो, इन्द्रध्वज, विश्वध्वजया रुपय् म्हसिकेगु यानाच्वंगु दु। आकारय् ताःहाकःगु, तप्यंगु सिंयात नेपाली भासं थुइकेगु निंतिं 'लिङ्गो' धायेगु यानाच्वंगु खः। सांस्कृतिक रूपय् धाःसा यःसिंयात केवल सिं वा सिंया थां जक तायेकेगु पाय्छि जुइ मखु। यँया बसन्तपुलिइ च्वंगु हनुमानध्वाखा दरबार न्ह्यःने थनिगु यःसिं यँयाःया महत्त्वपूर्ण धार्मिक व सांस्कृतिक प्रतीक खः। भट्ट न्यनेबलय् लिङ्गो अशिष्ट शब्द तायेकेगु याः। अथेजुयाः जुइ यँया यँयाः जात्राया निंतिं यःसिं थनेगु जिम्मेवारी कयातःगु केन्द्रीय मानन्धर संघं सांस्कृतिक प्रयोजनय् छ्यला वयाच्वंगु रानी सल्लाया सिमायात यःसिं वा इन्द्रध्वज जक उच्चारण यायेत इनाप याःगु दु।

यःसिंयात यँयाः जात्राया मू प्रतीकया रूपय् यँया कालभैरव द्यः न्ह्यःने थनेगु याइ। यःसिंया च्वय् हलिंपताः ब्वयेकेगु परम्परा दु। सिमायात यःसिंया रुपय् स्वीकार यायेधुंकाः नागद्यःया रुपय् हलिंपताः ब्वयेकाः जाकि व दक्षिण छानाः पुजा याइ। छवाः तक न्यायेकीगु यँयाः इन्द्र महाराज लिसे सम्बन्धित जात्रा न्ह्याःगु कथं यँ यःसिं थनी।

यःसिं थनीगु परम्परा :

थीथी अभिलेखय् इन्द्रजात्रा वा इन्द्रध्वजोत्थानया परम्परा लिच्छवि कालय् हे विकास जूगु खनेदु। शिवदेव-अंशुवर्माया ईया अभिलेखय् इन्द्रसम्बन्धी गुथि/पर्वया संकेत खंकेफु। छुं इतिहासकारतय्सं उकिया आधारय् लिच्छवि कालय् हे यःसिं थनेगु न्यायेधुंकूगु तायेकेगु यानाच्वंगु दु। तर यःसिं थ्वहे इलय् थनेगु धकाः स्पष्ट रूपय् प्रमाणित याइगु अभिलेख मखु।

यःसिं थनेगु विश्वव्यापी परम्परा :

धार्मिक अनुष्ठानमाय् ताःहाकःगु सिंइ ध्वजा ब्वयेकेगु परम्परा स्पष्ट रूपय् नेपालय् लूगु दु। माल्दिभ्स व अफगानिस्तान बाहेक सार्क राष्ट्रया बंगलादेश, भुटान, भारत व पाकिस्तानय् नं उगु हे कथंया परम्परा दु। यँया यँयाः व होलि पुन्हि, ख्वपया बिस्का जात्राय् यःसिं थनाः पर्व न्यायेकेगु परम्परा परापूर्व कालनिसें खः। गुलिखें थासय् किंवदन्ती लिसे स्वानाः यँयाःया इलय् यमाद्यःया रुपय् किसि गयाच्वंम्ह इन्द्र द्यःयात सिंया स्तम्भय् तयेगु याइ। जःलाखःला देय् भारतया हिमाली भूभाग व उत्तर भारतपाखे थीथी ध्वजदण्ड धार्मिक अनुष्ठानय् लुइकेफु। नेपाः लिसे ज्वः मलाःसां ध्वजा ब्वयेकेगु परम्परा भारतय् पुलांगु हे खः। उकथं बेलायत व युरोपया थीथी देशय् 'मेपोल परम्परा' नेपाःया यःसिं परम्परालिसे संरचनागत रुपय् ज्वः लाः। इतिहासकार बाबुराम आचार्यं पश्चिमा देशय् तःजाःगु सिंया थां थनाः उकिया जःखः प्याखं ल्हुइगु परम्पार दुगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

गुणकामदेवलिसे स्वानाच्वंगु परम्परागत मान्यता :

लोक-ऐतिहासिक परम्परा कथं यँया जुजु गुणकामदेव (थ्यंमथ्यं १० गू शताब्दी) इ यँ देय् स्थापना याःगु इलय् यँयाः न्ह्याःगु धाइ। अथेजुयाः अप्वः धयाथें म्होतं यःसिं/इन्द्रध्वजया परम्परायात नं गुणकामदेवया ई लिसे स्वायेगु यानाच्वंगु दु। तर थ्व परम्परागत मान्यता खः, निश्चित अभिलेखीय प्रमाण धाःसा मखु।

मल्लकाल लिसे यःसिंया सम्बन्ध :

मल्लकालय् इन्द्रजात्रा राजकीय पर्वया रूपय् विकसित जूगु खनेदु। उगु इलय् चिकंमुगःया अट्कोनारायण देगः न्ह्यःने इन्द्रध्वज/यःसिं थनिगु चलन दुगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

हनुमानध्वाखा-कालभैरव न्ह्यःने यःसिं थनेगु परम्परा :

मल्लकालय् अट्कोनारायण देगः न्ह्यःने थनिगु यःसिंयात शाहकालय् थाय् हिलाः हनुमानध्वाखा न्ह्यःने थनेगु याःगु खनेदु। शाहवंशीय जुजु प्रतापसिंह शाहया पालाय् आःया हनुमानध्वाखा-कालभैरव न्ह्यःने यःसिं थंगु खँ वंशावलीइ न्ह्यथनातःगु दु। गुलिस्यां रणबहादुर शाहया पालनिसे हनुमानध्वाखा दरबार न्ह्यःने यःसिं थनेगु परम्परा न्ह्याकूगु धायेगु याः। म्होतया दथुइ मतभेद दुसां नं आधुनिक नेपाः जुइधुंकाः शाहवंशीय जुजु पृथ्वीनारायण शाह लिपा आःया कालभैरव न्ह्यःने यःसिं थनेगु परम्परा न्ह्याःगु खः धइगु खनेदु।

यःसिंया प्राविधिक विषय :

यँयाः जात्राया निंतिं थनीगु यःसिंया फुक्कं जिम्मेवारी मानन्धर समुदायया खः। ख्वप व काभ्रे जिल्लाया सिमानाय् लाःगु चित्तपोल जंगल निसें यँ तक हयेगु निंतिं बिस्कं निकाय समन्वय याइ। रानी सल्लाया सिमा ल्ययेगु, पूजाविधि, सालेगु प्रक्रिया, थनेगु व क्वथलेगु जिम्मेवारी केन्द्रीय मानन्धर संघया संयोजनय् थीथी गुथिं याइ। संघय् आवद्ध दुगु यँया तँलाछि त्वाःया नेतृत्वय् च्याम्हसिंह ख्वपां निसें काभ्रेया नाला वनेगु लँया ताःथलिइ च्वय् सूर्यविनायक नगरपालिका वडा नं. १० स्थित

ीगु यःसिंया अर्थ

सल्लाघारी वनय् वनाः रानी सल्लाया सिमा ल्ययेगु परम्परा दु। वनय् वनाः सिमा ल्ययेगु व क्षमापूजाया निंतिं होलि पुन्हि क्वचायेका वनेगु याइ। हनुमानध्वाखा दरबारया मूल पूजारीपाखे क्षमापूजा यानाः ताःथलिबासीया ग्वाहालिइ गुथिया थकालिं पूजा याइ। पूर्वीय दर्शनय् सिमा नं प्राण दुगु सजिव बस्तु जूगुलिइ सिमा पाले न्हयः अनुष्ठानिक विधिं क्षमापूजा यायेगु यानाच्वंगु खः। वयां लिपा यःसिं कायेत वन प्रस्थान, सिमा पालेगु, नगर प्रवेश याकेगु, यःसिं थनेगु व क्वथलेगु साइत सरकारी स्तरं हे सार्वजनिक याःकथं संघं याना वयाच्वंगु दु।

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयया नामय् नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक विकास समितिं खगोलिय विज्ञान कथं ग्रह, नक्षत्रया गणना याना शुभसाइत न्हयथनाः गुथि संस्थानया पौ च्वइ। उगु पौया बोधार्थ वःकथं संघं थीथी सरकारी निकाय व समुदाय लिसे समन्वय यानाः यःसिं सम्बन्धि फुक्कं प्राविधिक ज्या याइ।

यःसिंया न्हापांगु न्हि :

दँयूदसं नेपाल संवत् तिथि कथं ञलाथ्व तृतिया कुन्हु सुथय् हनुमानध्वाखाया दरबारया मू पूजारीपाखे सिन्हः तिनाः वन प्रस्थानया निंतिं संघया पदाधिकारी, थीथी गुथिया गुथियारत भिंगु साइत स्वइ। उगु न्हिं संघं नेवाः प्रचलन कथं सम्बन्धित सरोकारवालातयत बेताली चिकी। नालाया वनय् सिमा कायेत धार्मिक व परम्परागत कथं साइत पिकायेधुंकाः नेपाली सेना अन्तर्गतया श्री शार्दूल जङ्ग गुल्मया गुरुजुया पल्टनं बन्दुक न्यायेका तोप तइ। तिथि उखेथुखे जुयाः गुबलें गुबलें वन प्रस्थानया साइत द्वितीया कुन्हु लायेफु। वकुन्हु हे बहनि जङ्गल थ्यंकाः संघया सभापति वा संघं क्वःछिउम्ह मनूपाखे बलिपूजा सहितया क्षमापूजा क्वचायेकाः पञ्चाङ्गं बिउगु इलय् सिमा पालेगु याइ। सिमा पालेगु पूजाविधिइ पंगः मवयेमा धकाः कामना यानाः जङ्गलय् गुरुजुया पल्टनं वनदेवी, नाला भगवती, करुणामय, भैरव लिसें थीथी द्यःया नामय् सलामी बियाः तोप तइगु चलन दु। जङ्गलय् तोप तयेवं जःखःया ताःथलि, नाला क्षेत्रया मिसापिसं हरितालिका तीजया निंतिं दर नयेगु प्रचलन दु। उगु हे चान्हय् संघया पदाधिकारीपिसं सिकाःभू यानाः भ्वय् नइ।

यःसिंया निन्हु व स्वन्हु कुन्हु :

भिं साइतय् पाःगु सिमायात सुथय् सालाः यैँय् हइ। थ्यंमथ्यं १८ किलोमिटर तापाःगु नाला वन निसें फैढोका, च्याम्हसिंह, जगाती, सूर्यविनायक, शंखधर चोक थिमि, कोटेश्वर, बानेश्वर, भद्रकाली जुयाः भोटाहिटीइ यःसिं थ्यंकी। भोटाहिटी थ्यंकाः यैँ नगर दुहां वइगु मू मन्दः न्हयःने यःसिं तयातइ। यःसिं स्यानाः यैँ तक थ्यंकेत संघं नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ट्राफिक प्रहरी, नगर प्रहरी, स्थानीय ताःथलिबासी व लँय् लाःगु थीथी गुथि व खलः लिसे समन्वय याइ।

नगर प्रवेश :

तिथि कथं ञलाथ्व अष्टमि (कायाष्टमि) या न्हिं भिंगु साइतय् भोटाहिटीनिसें हनुमानध्वाखा दरबार तक यःसिं साली। यःसिं सालेगु इवलय् संघ लिसे स्वाःगु धालासिक्व त्वालं नेतृत्व याइ, थँहिटी त्वाःया साय्मितय्सं बाजं थानाः लसकुस याइ।

यःसिं थनेगु व यँया न्हयाःगु संकेत बीगु :

अष्टमि तिथिइ सालाः हनुमानध्वाखा थ्यंकूगु यःसिंयात कालभैरव व कागेश्वर देगः न्हयःने द्वादशीया भिं साइतय् थनेगु याइ। यःसिं थनेन्हयः यःसिंयात खिपतं चीगु ज्या चस्वाँद्वँ त्वाःया साय्मितय्सं याइ। पञ्चाङ्गं बिउगु भिं साइतय् यःसिं थनेवं विधिवत रुपय् छवाः तक न्हयाइगु यँयाः शुरु जुइ। यःसिं थनेगु न्हिं सरकारी संयन्त्र निसें स्थानीयबासीया ब्वति कायेगु याइ। उकथं हे ञलागा तृतीया तिथिइ यःसिं क्वःथली। यँयाः न्हयाःगु व संकेत बीत यःसिं थनेवं पुलुकिसी, मजिपाः लाखे, द्यः प्याखं, हल्चोक भैरव प्याखं, दागिं परम्परा, बौमत, आकाश भैरव, श्वेत भैरव, बाकादेय् भैरव दर्शनया निंतिं ब्वयेहइ, थाय् थासय् यमाः द्यःयात खिपतं चिनाः तइ, महांकाली प्याखं, दस अवतार नाटक निसें मेगु आपालं प्याखं क्यनेगु याइ। यँयाःया मू आकर्षणया रुपय् गणेश, कुमारी व भैरवया रथयात्रा जुइ। म्वाःम्ह द्यः कुमारी रथयात्राय् राष्ट्र प्रमुखया हैसियतं राष्ट्रपति, सरकार प्रमुखया हैसियतं प्रधानमन्त्री लिसें सरकारया उच्च ओहदाय् च्वंपिसं ब्वति काइ। राष्ट्र प्रमुखं दक्षिणा छानाः कुमारी दर्शन यायेगु परम्परा दु। थ्व फुक्कं सांस्कृतिक गतिविधि न्हयाःगु संकेत बीगु यःसिं परम्पराया प्रत्येक गतिविधिइ गुरुजु (ज्ञाचार्य) पाखे पूजा यानाः हलिंपताः ब्वयेकेगु परम्परायात निरन्तरता बिया वयाच्वंगु दु।

यःसिं छाय् थनी ?

विश्वास व मान्यताया आधारय् इन्द्र भगवानयात वर्षा तथा उर्वरताया द्यः माने याइ। अथेजुयाः इन्द्रयात सम्मान यासें ध्वजा स्थापना यायेगु व वर्षा व लिसे समृद्धिया कामना यायेगु परम्परा दु। धार्मिक अर्थय् नं इन्द्रध्वजा स्थापना भगवानप्रतिया सम्मान खः।

गुथि संस्थान व न्हय्सः नायः

यःसिं परम्परालिसे मानन्धर समुदाय, न्हय्सः नायः व गुथि संस्थान अन्तर सम्बन्धित दु। समुदायया थीथी सांस्कृतिक गतिविधियात नेतृत्व बीत व नेपाल सरकारया गुथि संस्थान लिसे समन्वय यायेत धालासिक्व मानन्धर सनाः खलःपाखे न्हय्सः नायः कार्यसमितिया पदेन जुइगु व्यवस्था दु। २०५५ सालय् तयार याःगु संघया विधान कथं सभापति निदँ कार्यकाल, उपसभापतिनिसें पदाधिकारी व दुजः प्यदँ कार्यकाल लिसे न्हय्सः नायः सदावहार पदेन जुइगु व्यवस्था दु। विशुद्ध सांस्कृतिक व जटिल प्राविधिक विषयया ज्या यायेमाःगुलिइ संघया पदाधिकारी हिउसां न्हय्सः नायः वंशानुगत जुइगु व्यवस्था यानातःगु दु। न्हय्सः नायलं यःसिंया निंतिं आर्थिक सहकार्य यायेत गुथि संस्थान, यःसिं सालेत सहकार्य याइपिं स्थानीय ताःथलिबासी लिसे मेगु सम्बन्धित निकाय लिसे समन्वय याइ। न्हय्सः नायःयात अपुकेत केन्द्रीय मानन्धर संघं समग्र यःसिंया ज्यायु संयोजन याइ।

(च्वमि केके मानन्धर

100% Vegetarian
Sweet Cave
Sweets - Namkeen - Fast Food
Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000
यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस्।
आउटडोर भेज क्याटरिङ्ग पनि गरिन्छ।

हरेक मंगलवाः
राष्ट्रियताको लागि समर्पित
मेरो साप्ताहिक
मचा_साप्ताहिक Mero Saptahik
मालाः मालाः ब्वनादिसँ ।

यलया यँन्याः पुन्हि नेपालभाषा

गंगा वज्राचार्य

ऋग्वेद आख्यान कथं द्यःपिनि नं द्यः वा द्यःपिनि सिबें तःधःम्ह द्यः द्यःया नं जुजु इन्द्र खः धकाः व्याख्या यानातःगु दु। संस्कृतं वृत्रध्न धकाः धाइ। वृत्रयात बज्रप्रहार याना वाः वयेकाब्यूगुलिं वृत्रध्न धयातल। धर्ती वाः वयेकाः अन्नबाली दयावःगुलिं इन्द्रयात कृतज्ञता देछायेगु कथं इन्द्र द्यःया हनातःगु खः। पौराणिक आख्यन कथं स्वर्गया जुजु इन्द्र खः। इन्द्र नापनापं महाद्यः, ब्रम्हा, बिष्णु कृष्णद्यःया अवधारणा वल। स्वर्गया जुजुयात हनेगुकथं इन्द्र द्यःयात हनाच्वंगु खः। यल देय् नेवाःतय्गु शिल्पकलां जाःगु, धिमे भुस्या थेंजाःगु थीथी कथंया नौबाजा व थीथी संस्कृति नखःचखः भेषभूषां झःझःधाःगु सम्पन्न थाय् खः। परापूर्वकालनिसें थःगु हे म्हसीकां धःस्वानाच्वंगु नेवाःतय्गु मू ज्या बुँज्या हे खः।

थःत माःमाःगु नयेगु त्वनेगु बुँज्यानिसें कयाः वसः सुइगु, छैं दनेगु, बनेज्या यायेगु बासः यायेगु, पुजापाठ यायेगु कर्म खंकेगु तकया फुक्कं कथंया व्यवस्था जूगु समाज नेवाः समाज खः। दछियंकः हनेगु नखःचखः अप्व धइथें बुँज्या अन्नबालीनापं स्वापू दु। थगु बुँइ सःगु अन्न इना नयेमाः धकाः सकसति इनाः नयेगु छैंजः ह्वनाः नयेगु, अन्न दान बीगु, थः जक मखु जगतया सकसित नकेफयेमाः धकाः ब्यांचायात जा नकेगु परम्परा नं दु।

थुकथं बुँज्याया आधारय् हे नखःचखः हनेगु यानातःगु खनेदु। बुँइ बाली बांलाकेत ग्वाहाली याइम्ह ब्यांचायात सुभाय् बीकथं श्रद्धा यानाः पुजा याना जा नकेधुंकाः वाः वइ धैगु जनविश्वास दु। असारया सिनाज्या क्वचायेका वा वयेका बीम्ह इन्द्र द्यःयात नं सुभाय् बीकथं श्रद्धास्वरुप पुजा यानाः इन्द्र द्यःया हे नामं यँयाः, यन्यापुन्हि जात्रा हनेगु यानातल। यमाद्यः, किसि ब्वयाः समय्बजि छायाः पुजा यायेगु हे मू ज्या खः। यँयाः बाय् यन्यापुन्हि यन्द धाःगु इन्द्र खः व ला धाःगु महिना खः। यन्दला हे लिपावना जला जूल। यन्द पाखें यमाद्यः जुल। य(इन्द्र) याः(जात्रा), यन्याः , यँयाः जूवंगु खः।

नेपाल संवतकथं दुगु झिनिलाया नां मध्ये इन्द्रद्यःया नामय् नामाकरण यानातःगु ला ञँला खः। ञँलाय् लाःगु यमाद्यःयात जात्रा यानाः यल देय्न्यंक हनेगु व्यवस्था भति पाः। यन्याः नखः धालकि समय्बजी, थ्वं हाथु हो्केगु धयाः तप्यंक स्वापू दुगु खनेदु। अथेसां तबि थ्व इलय् समय्बजि नापनापं थःथगु थाय्या यमाद्यः, महाद्यः, कृष्णद्यः, सिंयाम्ह किसि, आदि अन्य द्यः नापं लजगाःया लवकवः नं ब्वयेगु याइ। मेमेगु नखः थें थ्वः छन्हु हे सकसियां हनी मखु। मुक प्यन्हु हनेगु थ्व नखः प्यंगु क्षेत्रय् पालंपाः हनेगु परम्परा दु। त्रयोदसि निसें ञलागाः पारु तक हनेगु नखःयात यलया तःधंम्ह प्यम्ह महाद्यः व प्यम्ह भिन्द्यःयात समय्बजी छायेगु नखः कथं हनेगु परम्परा दु।

बुंगद्यःया याः थें तुं वहेकथंया क्षेत्र ब्वथला लिखतः हनावयाच्वंगु खः धकाः नं धापू दु। वहे प्यम्ह भिन्द्यः व प्यम्ह महाद्यःयात दर्शन याःवनेगु इलय् वसपाल महाद्यः व भिन्द्यःया लागाय् दुहां वनेबलय् लँसं लाःगु त्वाः बहालय् व लँयूलँय् लाछी दबूली सास्कृतिक ब्वज्याः खः प्याखं क्यनेगु , मनोरञ्जनया ज्याझ्वः याना लँय् वःपिं जःलाःखःला त्वाःया बासिन्दापिंस न्ह्याइपुकेगु नापनापं मूर्त अमूर्त संस्कृति सम्पदाया ज्ञान कायेफयेमाः धकाः संस्कृति सास्कृतिक ब्वज्या नं यायेगु यानाहल। थुकियाना सम्पदा व संस्कृतियात दुग्यंकः थुइकेगु सीकेगु समुदायलय् सम्बन्ध क्वातुकेगु महोत्सव कथं नं यानातःगु धायेछिं।

पञ्चतत्वया प्रतीक कथं नाला कयातःगु समय्बजि नापनापं गनं गनं हाथु हायेकेगु वा हार्खा द्यः (हान्था द्यः) भैरव ब्वयेगु नं याइ। थुकिया निंतिं गुथी व्यवस्था यानातःगु दइ। यलय् हनीगु भजन यायेगु आदी याइ। आल्कोहितिइ हितिफुसय् समय्बजि ब्वः ब्वइ, हितिगालय् बुद्ध जीवनीनापं स्वापू दुगु ब्वज्या यानातइ।

निन्हुया दिं ञलाथ्व चतुर्दशि खुनु लुँ खुसिइ च्वम्ह गंचामहाद्यः महाद्यः व (सुन्धाराय्), नुगलय् पुँभिन्द्यःया समय्कायगु कथं हनी। गुथियारतय्सं समय्बजि ब्वइ। द्यःयात बांलाक छायेपिया तइ। हेनु बहाचाय् भिन्द्यःया न्ह्यःने समय् ब्वइ। फल्चाय् भजन याइ। लागाः कथं नुगलय्, सौगलय्, लुँखुसि, सुबहाः दुपाः, भिन्छेबहाः, ओकुबहाः, थपाहितिक हनी। थुगु लागाय् लाःगु त्वाःबहालय् थःथःगु गुथिइ व्यवस्था जूकथंया द्यः ब्वयेगु, भजन यायेगु, शिल्पकला, लवकव ब्वयेगु याइ। त्वाःया दबूली प्याखं क्यनेगु नं याइ।

स्वन्हुया दिं यन्यापुन्हि खुनु मंगः लाय्कूली च्वम्ह कोपेश्वर महाद्यः व मंगः लाय्कूया जुजु भिन्द्यःया समय्कायगु पाः कथं हनी। परम्परागत रुपं व्यवस्था जूकथं गुथियार तय्सं समय्बजि ब्वइ। भजन याइ। समय इनाः नइ। लागाः कथं मंगः हौगः टंगः, चक्रबही जोम्बहाः आदी लिकलिकया थासय् हनी। थुगु लागाय् लाःगु त्वाः बहालय् थःथःगु गुथिइ व्यवस्था जूकथंया द्यः ब्वयगु, भजन यायेगु, शिल्पकला, लवकव ब्वयेगु याइ। हौसय् ब्वज्या जुइ। जोम्बहालय् सिंकःमि ज्यानापं स्वापू दुगु ब्वज्या यानातइ। प्वाःस्याः चुकय् प्वाःस्याः बाज्याया नामय् वयकलं म्हगंसय् खंगु किपाः च्वकाःतःगु धकाः दँबदँया किपाः ब्वइ। अथेहे थःगु पेशाकथं ज्या गुकथं यायेगु धकाः स्वम्ह बाज्यापिं तयाः लिँ सिजःया बाता दायाः च्वंगु ब्वया तइ।

प्यन्हुया दिं ञलागाः पारु खुनु बाल्खाःया त्रिलिंगेश्वर महाद्यः छाबहाःया गुप्तबास च्वनाच्वम्ह ज्यापु भिन्द्यःया समय्कायगु पाः कथं हनी। परम्परागतरुपं व्यवस्था जूकथं गुथियारतय्सं समय्बजि ब्वइ। समय इनाः नइ। लागाः कथं गाबहाः, पूर्णचण्डी, मिखाबहाः, नबहाः, श्रीबहाः आदी लिकलिकया थासय् हनी। थुगु लागाय् लाःगु त्वाः बहालय् थःथःगु गुथिइ व्यवस्था जूकथंया द्यः ब्वयेगु, भजन यायेगु याइ। गाःबहाः त्वाःया दक्षिणपाखें लाःगु नेवाः बस्ती पुंचली खः। बुंगद्यःया बाखंनापं स्वापू दुगु सिद्धिलक्ष्मी देवीयात तन्त्रविधि कथं आह्वान याना स्थापना यानातःगु धका धाइ। थ्वहे द्यःया देगः न्ह्यःने खुफा जा थुयाः ग्वःजाया आकार दयेका तइ।

थुकियात हे पुंचलीभुजा धाइ। थीथी गुथिपाखें परम्परागत रुपं निसियाना दयेका हइ। तःतःगवःगु व भुजाः झिनिगः दइ। थ्व भुजा तान्त्रिक विधि कथं दयेका तइ। समय्बजि ब्व न ब्वइ। यन्याया मू आकर्षण हे थ्व जुयाच्वनी। त्वाः बहाःकथं न्ह्यागु न्ह्याथें यानाः हनावःसां थ्वः इन्द्र महाराजयात हनेगु भिन्द्यः व महाद्यःया समयबजि कायेगु नखः खत। थीथी थासय् चाहिला सीकेगु ह्वताः खः।

(च्वमि नेपालभाषाया स्यनामि जुयादी।)

बुंगद्यःया याः थें तुं वहेकथंया क्षेत्र ब्वथला लिखतः हनावयाच्वंगु खः धकाः नं धापू दु । वहे प्यम्ह भिन्द्यः व प्यम्ह महाद्यःयात दर्शन याःवनेगु इलय् वसपाल महाद्यः व भिन्द्यःया लागाय् दुहां वनेबलय् लँसं लाःगु त्वाः बहालय् व लँयूलँय् लाछी दबूली सास्कृतिक ब्वज्याः खः प्याखं क्यनेगु , मनोरञ्जनया ज्याझ्वः याना लँय् वःपिं जःलाःखःला त्वाःया बासिन्दापिंस न्ह्याइपुकेगु नापनापं मूर्त अमूर्त संस्कृति सम्पदाया ज्ञान कायेफयेमाः धकाः संस्कृति सास्कृतिक ब्वज्या नं यायेगु यानाहल ।

सिङ्नीइ तःजिक नेवाः सांस्कृतिक उत्सव लिसे यँयाः पुन्हि न्यायकीगु

डा. राजु मानन्धर

सिङ्नीइ अष्ट्रेलियास्थित नेपाली डायस्पोराया न्हयलुवा लिसे प्रतिष्ठित सामुदायिक संस्थामध्ये छगू गुथि अष्ट्रेलियां सिङ्नीइ नेवाः कला, संस्कृति, परम्परा व सम्पदाया भव्य प्रस्तुति सहित यँयाः पुन्हि सिङ्नी २०२६ ग्वसाः ग्वइगु जूगु दु। ज्याइवः शनिवाः २६ सेप्टेम्बर २०२६ कुन्हु Marana Auditorium, 16 Macmahon Street, Hurstville, NSW 2220F सं ज्याइवः जुइगु जूगु दु।

गुथि अष्ट्रेलिया व पासा पुचःया मंकाः ग्वसालय् जुइत्यंगु थुगु विशेष सांस्कृतिक उत्सवं यैँया ऐतिहासिक लिसें तसकं लोकंह्वाःगु यँयाःया जीवन्त वातावरणयात सिङ्नीमा पुनः सिर्जना यायेगु आज्जु तयातःगु दु। रंगीन परम्परागत प्रस्तुति, सांस्कृतिक झाँकी, संगीत, नृत्य तथा मौलिक नेवाः नसाज्वलंपाखे स्वकुमितयत् समृद्ध व सांस्कृतिक अनुभव याकेगु ग्वसाः जुयाच्वंगु दु।

मजिपा लाखे, पुलुकिसी, कुमारी रथयात्रा निसें धिमे बाजं तक

यँयाः पुन्हिइ कुन्हु नेवाः समुदायया समृद्ध सांस्कृतिक म्हसिका न्हयब्वइगु थीथी आकर्षण ज्याइवः न्हयब्वइगु जूगु दु। गुकी मजिपा लाखे प्याखं, पुलुकिसी पिकाइगु, मस्तपाखे कुमारी रथ जात्रा, परम्परागत नेवाः सांस्कृतिक प्याखं, धिमे बाजाया विशेष न्हयब्वया व मौलिक नेवाः नसाज्वलं यँयाःया विशेषता खः।

ग्वसाः खलःया कथं थुगु दँया ज्याइवः अष्ट्रेलियाय् आः तक न्हयब्वःगु मध्ये दकलय् तःजिगु यँयाः उत्सव जुइगु अपेक्षा यानातःगु दु। ज्याइकलय् नेवाः समुदाय जक मखुसे अष्ट्रेलियाय् च्वनाच्वंपिं फुक्कं धइथें नेपाःमि व स्थानीय समुदाययात नं आकर्षित याइगु विश्वास कयातःगु दु।

गुथि अष्ट्रेलियाया अध्यक्ष कुन्दन ताम्राकारं न्हू पुस्ता दथुइ सांस्कृतिक सम्बन्धयात अझ धिसि लाकूसें नेपालभाषा, नेवाः परम्परा लिसें बहुसांस्कृतिक सद्भावया संरक्षण व प्रवर्द्धन यायेगु संस्थाया प्राथमिकता दुगु खँ धयादिल। वयूकःया कथं अर्थपूर्ण सांस्कृतिक ज्याइवः पाखे नेवाः समुदाय लिसे अष्ट्रेलियाया बृहत्तर समुदाययात नं नेपाःया समृद्ध सांस्कृतिक सम्पदालिसे स्वायेगु कुतः जुयाच्वंगु दु।

संस्कृति न्यायेके नु, सम्पदा ल्यंकेनु व नेपाःया खुसिबालं पीडितयत् ग्वाहालि याये ! यँयाः पुन्हि सतिना वयाच्वंगु इलय् ग्वसाः खलकं समुदायया दुजः लिसे संस्कृति प्रेमी सकसितं न्हयः हे टिकट बुक यायेत इनाप याःगु दु। न्हयः टिकट कयाः नसा, सिट व्यवस्थापन लिसे ज्याइवःया मुक्कं व्यवस्थापनयात प्रभावकारी दयेकेत ग्वसाः खलःयात ग्वाहालि जुइगु खँ धाःगु दु।

गुथि अष्ट्रेलियाया सांस्कृतिक संयोजक श्याम सैँजुं धयादिल, 'थुगु दँया उत्सवयात सांस्कृतिक उत्सवय् जक लिमकुसें मानवीय ग्वाहालि लिसे स्वायेगु ज्या जूगु दु। ज्याइवलं वइगु ध्यबाया छुं ब्वः नेपालय् नकतिनि वःगु विनाशकारी खुसिबालं प्रभावित पीडितया ग्वाहालि कथं बीगु जुइ। संस्कृति न्यायेके नु, सम्पदा ल्यंकेनु व नेपाःया खुसिबालं पीडितयत् ग्वाहालि याये !'

उकथं हे ग्वसाः खलकं सकलें समुदाययात छप्पँ जुयाः नेवाः संस्कृति व सम्पदाया समृद्धिया उत्सव न्यायेकेत व विपत्तिइ लाःगु नेपाःया समुदायप्रति ऐक्यबद्धता प्वंकेत आह्वान नं याःगु दु।

(च्वमि नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया अष्ट्रेलिया संयोजक जुयादी।)

यँयाः पुन्ही अमेरिकाया कोलोराडोय् नं तःजिक न्यायेकीगु

नातिबाबु भट्ट

कोलोराडो, अमेरिका

नेपाल मण्डलया आदिवासी नेवाः समुदायया ऐतिहासिक, धार्मिक लिसे सांस्कृतिक म्हसिका जुयाच्वंगु तःजिगु नखः यँयाः पुन्ही अमेरिकाया कोलोराडोय् नं तःजिक न्यायेकीगु जूगु दु।

कोलोराडो नेवाः खलःया ग्वसालय् वइगु सेप्टेम्बर २७ तारिख आइतवाः वेस्टमिन्स्टरस्थित नेपाल साँस्कृतिक केन्द्र 'नेपाली घर' य् न्याक्वःगु संस्करणया यँयाः पुन्हि ज्याइवः जुइत्यंगु खः।

ज्याइवलय् नेवाः समुदायया मौलिक परम्परा कथं कुमारी जात्रा, लाखे प्याखं, पुलुकिसि, सांस्कृतिक झाँकी, नेवाः संगीत, सामय्बजी (नेवाः परिकार) लिसे थीथी सांस्कृतिक ज्याइवः न्हयब्वःगु जूगु दु।

यैँया छगू उत्सव जक मजूसें झीगु इतिहास, पहिचान व पुस्तौं निसें हस्तान्तरण जुया वयाच्वंगु अमूल्य सम्पदा खः। थीथी संस्कृति दथुइ नेपाःमि व नेवाः समुदायया मौलिक अस्तित्वयात जीवन्त यानातःगु थज्याःगु ज्याइवः तकसं महत्वपूर्ण दु लिसें नेपाःमि व अमेरिकी समुदाययात ज्याइवलय् ब्वति कयाः नेपाःया समृद्ध नेवाः संस्कृतिया अनुभव कायेत अध्यक्ष भुषणलाल श्रेष्ठं सकसितं इनाप यानादीगु दु।

वयूकलं अमेरिका थेंज्याःगु बहुसांस्कृतिक समाजय् थःगु मौलिक परम्परा व संस्कृतियात भावी पुस्तायात हस्तान्तरण यायेत यँयाः पुन्हिं थेंज्याःगु पर्वया संरक्षण यायेमाःगु खँ धयादीगु दु।

यँयाः नेपाःया दकलय् प्राचीन लिसे महत्वपूर्ण जात्रा मध्ये छगू खः। इतिहासकारतय् कथं थुकिया सुरुवात झिगूगु शताब्दीइ यैँया संस्थापक जुजु गुणकामदेवया शासनकालय् जूगु खः धइगु विश्वास दु। थुगु हे इलंनिसें यैँ देय् स्थापना यानाः नगर सभ्यताया विकास लिसें यँयाः पर्व न्यायेकेगु परम्परा न्हयाःगु विश्वास दु।

यँयाः वर्षा व समृद्धिया द्यः भगवान इन्द्र प्रति कृतज्ञता प्वंकेगु पर्व खः। वा बाली पाके जुइगु इलय् लाःगु थुगु नखः माक्वः वा वयेकूगु, समृद्धि, उर्वरता लिसे समाजया कल्याणया कामना याइ। हिन्दू व बौद्ध निगुलिइ समुदायं थ्व परम्पराले समान श्रद्धा कथं न्यायेकेगु यानाच्वंगु दु।

पौराणिक बाखं कथं भगवान इन्द्र थः मांया निंतिं पालिजा स्वां कायेत पृथ्वीइ वःगु इलय् यैँया स्थानीय बासिन्दां खुं धकाः ज्वनाः थामय् चिनातःगु खः। लिपा वास्तविकता सीवं सम्मानपूर्वक मुक्त यात। उगु घटनाया लुमान्तिइ यँयाः जात्रा न्यायेकेगु परम्परा न्हयाःगु धाइ।

यँयाः केवल धार्मिक उत्सव जक मखु थ्व नेवाः सभ्यता, कला, संगीत, नृत्य, भोजन, सहअस्तित्व व सामुदायिक एकताया प्रतीक खः। यँयाःया लिसें हुइकीगु लाखे प्याखं असत्यया बुकाः सत्यया विजय जूगु प्रतीक माने यानाच्वंगु दु। पुलुकिसि प्याखं भगवान इन्द्रया किसि ऐरावतयात मालेगु बाखं लिसे सम्बन्धित दु। अथे हे म्वाःम्ह द्यः कुमारीया रथ जात्रा नेवाः समाजय् देवी शक्ति प्रतिया आस्था व सम्मानया अद्वितीय परम्परा खः।

नेवाः समुदायं सलंसः दँनिसें भाषा, साहित्य, मूर्तिकला, वास्तुकला, संगीत, जात्रा, गुथि प्रणाली लिसे सामुदायिक जीवनशैलीपाखें नेपाःया सभ्यता दयेकेत अतुलनीय योगदान याना वयाच्वंगु दु। यँयाः पुन्हि थ्वहे फुक्कं सांस्कृतिक मूल्य व जीवन दर्शनया उत्सव खः।

कोलोराडो नेवाः खलकं अमेरिकाय् बूपिं लिसे हुर्के जुयाच्वंपिं न्हू पुस्तायात थःगु भाषा, धर्म, संस्कार व मौलिक म्हसिका लिसे स्वायेत

दँयूदसं यँयाः जात्राया ग्वसाः ग्वयाः वयाच्वंगु दु। संस्थां नेवाः संस्कृति संरक्षण, शैक्षिक ज्याइवः, सामुदायिक एकता व नेपाल लिसें विश्व समुदाय दथुइ सांस्कृतिक सम्बन्ध विस्तार यायेगु ज्या याना वयाच्वंगु दु।

नेपाःया द्वलंद्वः पुलांगु सभ्यता व सांस्कृतिक धरोहरयात अमेरिकाया भूमिइ पुनर्जीवित यासें कोलोराडोय् ग्वसाः ग्वयेत्यंगु न्याक्वःगु यँयाः केवल छगू जात्रा जक मखुसें थःगु हा, म्हसिका व संस्कृतिलिसे स्वायेगु छगू मंकाः उत्सव जुइगु विश्वास यानातःगु दु।

यँया: नख: हनेनु, तजिलजि व लहना ल्यंकेनु

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

राजेन्द्र मानन्धर
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
२० वडा परिवार

सम्पदा झीगु अमूल्य धन, सकस्यां याय् संरक्षण

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

उदय चुडामणि बज्राचार्य
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
२१ वडा परिवार

यँया: जात्रा जक मखु, झीगु जीवित तजिलजि ख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

मचाराजा महर्जन
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
२३ वडा परिवार

पूर्खाया विरासत, सन्ततिया भाला - तजिलजि ल्यंकेगु सकसियां अभिभारा

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

राजेश डंगोल
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
२५ वडा परिवार

यँया: नख: झीगु शान - ल्यंकेनु झीगु पहिचान

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

योगेश कुमार खड्गी
वडा अध्यक्ष
काठमाडौं महानगरपालिका
२७ वडा परिवार

झीगु कला, झीगु संस्कार - ल्यंकेनु झीगु सांस्कृतिक आधार

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

नेपा:मिपिनि कला संस्कृति न्ह्यब्वय्गु नख:
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

निर्मल रत्न शाक्य
वडा अध्यक्ष
ललितपुर महानगरपालिका
१६ वडा परिवार

यँया गौरव नेपा:या म्हसीका - यँया: नख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

नेपा:मिपिनि कला संस्कृति न्ह्यब्वय्गु नख:
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

रुपेन्द्र राज शाक्य
वडा अध्यक्ष
ललितपुर महानगरपालिका
६ वडा परिवार

परम्परा व तजिलजि ल्यंके - यँया: झ:झ: धाय्क हने

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

नेपा:मिपिनि कला संस्कृति न्ह्यब्वय्गु नख:
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

अरोज कुमार खड्गी
वडा अध्यक्ष
ललितपुर महानगरपालिका
११ वडा परिवार

सः दबू साहित्यया न्हय्क्वःगु ब्वः

लहना वाःपौ/हरेक महिनाया न्हापांगु सनिवाः न्ह्यानाच्वंगु सः दबू साहित्य ज्याझ्वःया न्ह्यक्वःगु ब्व वंगु सनिवाः यलया तलार्छें क्वचागु दु।

उगु ज्याझ्वःलय् केदार सितु व दिब्या ताम्राकारं बाखं ब्वनादीगु खःसा ध्रुब मधिकर्मी ,माणिक उराय् ,राजुराम मुनकर्मी, समान्त, महर्जन रत्न व रासापिं पाखें चिबाखं ब्वनादीगु खः। साहित्यया थीथी विधा न्ह्यब्वयेगु उगु ज्याझ्वलय् केदार सितु,दिब्या ताम्राकारं हाइकु न्यंकादीगु खःसा मंगल नारायण जोशी व प्रदिप रत्न शाक्यं चिनाखं ब्वना न्यंकादीगु खः। गजल शैलेन्द्र श्रेष्ठ ,बद्री वेदना ,रामेश्वर मिश्रण श्रेष्ठ व रामेश्वर जलनं न्ह्यब्वयादिल।

ज्याझ्वलय दबूया शुभेच्छुक नापं ज्याथः साहित्यकार हाइजिन मोक्ष बहादुर अमात्य व कवि मंगलनारायण जोशी विशेष पाहाँकथं झायादीगु खः। थुगु ज्याझ्वलय् नीन्हयूम्ह स्रष्टापिनिगु ब्वति दुगु खः। उकिमध्ये साहित्य वाचन यानादीपिं स्रजकपिन्त हाइजिन मोक्ष बहादुर अमात्यं दां सिरपा लःल्हानादीगु खः।

थुगु ज्याझ्वः दबूया दुजः समा श्री पाखें न्हयाकादीगु खःसा दुजः सुरेद्रभक्त श्रेष्ठं लसकुस न्वचु बियादीगु खः। अथेहे मेम्ह दुजः कबिन्द्रलाल प्रधानं सुभाय् बिइगु ज्या जूगु खः।

पचली भैरव भजनया १०१ दँ

लहना वाःपौ/पचली भैरव भजन संचालन समाजया १०१ दँ पूवंगु लसताय् जूगु ज्याझ्वलय् झिंछम्हेसित हनेज्या याःगु दु। असोज ४ गते आइतवाः पचली भैरव देगः परिसरय् समाजया नायः श्रीकृष्ण महर्जनया सभापतित्वय् जूगु ज्याझ्वलय् नीन्यादँ समाजया ज्यासना पुचःया थीथी पदय् च्वना ग्वाहालि याःपिं स्वम्हेसित हनेज्या याःगु खःसा झिदँ तक थीथी पदय् च्वना ग्वाहालि याःपिं स्वम्ह दुजःतयूत कदर पौ नापं हंगु खः। अथेहे दच्छिया दुने निसःदिं भजनय् हाजिर जूपिं न्याम्हेसित

नं कदर पौ नापं हनेज्या याःगु खः। यैं महानगरपालिकाया का.वा. प्रमुख सुनिता डंगोलया मूपाहाँसुइ न्ह्याःगु ज्याझ्वलय् कोषय् ग्वाहालि याःपिन्त नं सुभाय् पौ लःल्हाःगु खः। दँमुज्या हनेज्याझ्वलय् मूपाहाँ सुनिता डंगोल, यैंमनपाया पूर्व प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्य, यैं १२ वडाया अध्यक्ष बालकृष्ण महर्जनपिन्सं दँमुज्याया लसताय् भिंतुना देछासें थःथःगु नुगःखँ तयादीगु खः। समाजया दँमुज्याय् खुथ्वः भजन खलकं भजन तकं न्हयब्वःगु खः।

नेपालभाषा स्नातक ब्वँमिपिंत डब्लूएनओपाखें छात्रवृत्ति

लहना वाःपौ/वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेसन (डब्लुएनओं) पाटन संयुक्त क्याम्पसय् नेपालभाषा विषय कयाः स्नातक ब्वनाच्वंपिं ब्वँमिपिंत छात्रवृत्ति लःल्हाःगु दु। क्याम्पसया नेपाली विभागया सभाकक्षय् जूगु ज्याझ्वःया दथुइ ब्वँमिपिंत म्हितं झिंन्याद्वः तका ल्याखं छात्रवृत्ति लःल्हाःगु खः। नेपालभाषा शिक्षण समितिया प्रमुख उपप्रा. निर्मला श्रेष्ठ व डब्लुएनओ नेपाल च्याप्टरया नायः रमेशमान मुनिकारया समन्वययु जूगु छात्रवृत्ति लःल्हायेगु ज्याझ्वलय् क्याम्पस प्रमुख डा. रघुवीर विष्ट, डब्लूएनओया केन्द्रीय उपाध्यक्ष सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, मूछ्याञ्जे लुमू श्रेष्ठ, मूदुजः अञ्जना ताम्रकार व पूर्व उपाध्यक्ष शाक्य सुरेनया नं उपस्थिति दुगु खः। डब्लुएनओया केन्द्र व नेपाल च्याप्टरया पदाधिकारीपिंसं ब्वँमिपिंत छात्रवृत्ति लःल्हानादीगु खः। ब्वँमिपिं रिना श्रेष्ठ, मिजःमान शाक्य, रविना महर्जन, रेश्मी महर्जन, सविना महर्जन, राममाया महर्जन व रमिता अवालेयात छात्रवृत्ति लःल्हाःगु खः।

छात्रवृत्तिया निंतिं वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेसनया केन्द्रीय न्वकु बीरेन्द्र नकःमि (दुबई), केन्द्रीय दुजः रजनी प्रधान (बेल्जियम), युरोप कोअर्डिनेटर कुमार नापित (जर्मनी), सोम श्रेष्ठ, रामकाजी गो साइँ व दिनेश प्रधानलिसें नेपाःपाखें अनिल श्रेष्ठ व सुमन बाद्य श्रेष्ठं ग्वाहालि यानादीगु खः।

विज्ञापन बोर्डय्...

लोककल्याणकारी विज्ञापन बापत सञ्चार माध्यमयात बियातःगु ध्यबा ई कथं पुनरावलोकन यानाः म्होतिं नं निदुगं थकायेमाःगु, विज्ञापन बोर्डय् सञ्चार माध्यम सूचीकरण यायेगु व्यवस्था चीकाः लोककल्याणकारी विज्ञापनय् विज्ञापनय् बोर्ड कयाच्वंगु ३ प्रतिशत थप शुल्क खारेज यायेमाःगु माग यानातःगु दु।

उकथं हे निजी सञ्चार माध्यमयात सरकारी विज्ञापन मबीगु, नियन्त्रण वा विस्थापनया कुतः पूर्ण रुपं अन्त्य यायेमाःगु, सर्वोच्च अदालतया आदेशया पूर्ण सम्मान यासें निजी सञ्चार माध्यमयात निषेध, नियन्त्रण, कमजोर वा विस्थापित यायेगु उद्देश्य याःगु ज्या दिकेमाःगु लिसे भविष्यय् यायेफइगु फुक्कं नीतिगत व प्रशासनिक कुतः तत्काल अन्त्य यायेमाःगु खँ नं ध्यानाकर्षण पतिइ न्ह्यथनातःगु दु।

कार्यदलं छापा तथा निजी सञ्चार माध्यम गम्भीर आर्थिक संकटं न्ह्यानाच्वंगु इलय् राज्यया नीति व निर्णयं उमित थप कमजोर याये मजिउगु खँ धासें सञ्चार माध्यमयात आर्थिक रुपं सबल दयेकाः लोकतन्त्र, प्रेस स्वतन्त्रता व नागरिकया सुचं कायेगु अधिकारयात कमजोर याये मजिउगु खँ नं धयातःगु दु।

सडक व...

जूगु बजेटय् उखेथुखे यायेगु अधिकार संविधानया गुगु धाराय् दु सभामुख महोदय ? लोकतन्त्र, प्रेस स्वतन्त्रता व नागरिकया सुचंया हकया निंतिं ज्वःमदुगु भूमिका म्हिताच्वंगु सञ्चार माध्यमयात प्रोत्साहन यायेगु पलेसा सामाजिक सञ्जालयात हे अन्तिम सत्य तायेकीगु प्रवृत्तिं लोकतन्त्रया निंतिं संघर्ष याःगु ऐतिहासिक नेपाःया छापा माध्यमया इतिहास व महत्व मसिउगु खःसा छकः अध्ययन यायेत इनाप यानाच्वना।

उकथं हे लोककल्याणकारी विज्ञापन कटौती यायेगु संशोधित कार्यविधि तत्काल खारेज यायेमाः। ध्यबा क्वपालेगु मखु ई कथं थप यायेमाः। निजी सञ्चार माध्यमयात सरकारी विज्ञापन निषेध यायेगु सरकारी निर्णय सम्मानित सर्वोच्च अदालतं खारेज यायेधुंकूगु सन्दर्भय् सरकारी विज्ञापन इनेगु प्रणालीयात पारदर्शी व प्रभावकारी व समान दयेकेमाः।

प्यक्वःगु न्यूजेनिथ कप क्वचाल

लहना वाःपौ/स्वनिगःया ४३ गू ब्वनेकुथिया ब्वति दुगु प्यक्वःगु न्यू जेनिथ कप आइतवाः क्वचाल

कासाय् फुटसलपाखे ११ दं क्वय् न्यूजेनिथ न्हापा व मोडर्न इण्डियन स्कूल ल्यू लात। थुकथं हे १३ दं क्वय् एआई स्कूल न्हाप व निसर्ग बाटिका स्कूल १६ दं क्वय् मिजंपाखे रिब्स स्कूल न्हाप व मोडर्न इण्डियन स्कूल ल्यू लात सा १६ दं क्वय् मिसापाखे पाराडाइज स्कूल न्हापा व न्यू जेनिथ स्कूल ल्यू लाःगु खः।

बास्केटबल कासापाखे मिजं पुचलय् ब्राइट होराइजन स्कूल न्हाप लाःगु खःसा पुष्पसदन स्कूल ल्यू लाःगु खः। बास्केटबलया मिसापाखे रिब्स स्कूलं न्हाप सिरपाः त्याकेत ताःलात सा रेडियन्ट स्कूल ल्यू लाःगु खः।

कासाय् फुटसलपाखे हाइ स्कोरर, बेस्ट प्लेयर व बेष्ट किपरया व्यक्तिगत सिरपाः लःल्हाःगु खः।

थुकथं हे बास्केटबालपाखे मिसा व मिजं पुचःया हाइ स्कोरर व मोस्ट भ्यालुएबल प्लेयरया सिरपाः नं लःल्हाःगु खः।

न्यू जेनिथ स्कूलया ग्राउण्डय् जूगु समापन ज्याझ्वः यैं महानगरपालिका १८ वडाया अध्यक्ष न्हुछेकाजी महर्जन मूपाहाँकथं झायादीगु खःसा नेपाल मिसा बास्केटबल प्रशिक्षक विकास शाही व नेपाल मिसा फुटसल प्रशिक्षक विक्रम महर्जनया विशेष उपस्थिति दुगु खः।

ब्वनेकुथिया संस्थापक प्रिन्सिपल राजु महर्जनया सभापतित्वय् समापन ज्याझ्वः जूगु खः।

क्षमा याचना

कवि तबः मरु

बुगुदिं- ने.सं. १०७४ बछलाथ्वः पारु
मदुगुदिं ने.सं. ११४६ थिलाथ्वः त्रियोदशी

कवि **तबः मरू (अमोघ रत्न ताम्राकार)** मदुगु लुमन्तिइ स्मरण यासें किपातय् स्वाँ देछाना, ने.सं. ११४६ यंलाथ्वः पारुं **नेवाः हाइकु व समीक्षा ज्याझ्वः** कोपुडोलया सोतोआकी भवनय् जूगु खत। कवि तबः मरुजु मदुगु दिं २०८२ मंसिरया १७ गते बुधबार जुइमाःथाय् २०८२ फागुनया १७ गते बुधबार जूवंगुलिं छेंजः व सकलसिके क्षमा प्वसें लाइभ प्रसारण व पत्र पत्रिकाय् पिदंगुली भिंकाः न्यना, ब्वनादीत इनाप यानाच्वना।

लू साहित्य पौ
यल

यँया: नख: झीगु शान – ल्यंकेनु झीगु पहिचान

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

राजेश प्रजापति
अध्यक्ष
जैशिदेवल यूथ क्लब परिवार

यँया: जात्रा जक मखु झीगु जीवित तजिलजि ख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

राजु महर्जन
संस्थापक प्रधानाध्यापक
न्यू जेनिथ इङ्गलिस मोडल स्कूल
भुरुङ्खेल, कामपा १८ ।

यँया: जात्रा जक मखु झीगु जीवित तजिलजि ख:

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका
यँया: नख:या लसताय् सकल नेपा:मिपिन्त
भिंतुना देछानाच्वना ।

शिवाय इन्टरनेशनल
थाय्मरु, यँ ।

वहया तिसा ज्वलंया निति लुमंकादिसँ ।

उपलब्ध हुने सामानहरू
डेरी, मासु, बेकरी उद्योगकालागि चाहिने उपकरणहरू, प्याकिङ्ग मेसिन, प्याकिङ्ग मेटेरियलहरू, विविध केमिकलहरू तथा विविध औद्योगिक उपकरणहरू

भ्याकुम प्याकिङ्ग मेशिन

कम्बाइन मिल

अटोमेटिक मिल्क एनालाइजर सेट
जेनरी रिपोर्टेजर सहित

मिल्क क्यान

थर्मल ट्याङ्क
डम्प मिल्क कुलर

श्रेष्ठ ट्रेड मेडिया

श्री लाल भवन, १३ टकेश्वर (खाउनी जाने विष्णुमति पुलमनि), काठमाडौं । फोन : ५३७०६८४/४३७४३३२/९८४१०८८१५२
Email: laltc@wlink.com.np, lal265shrestha@gmail.com, laltc@hotmail.com
A House of Dairy Equipment & Chemicals
सानो डेरी उद्योग सञ्चालन गर्न आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक सल्लाह

यँया: नख: ११४६ या भिंतुना

सांस्कृतिक सहर यँया म्हसीका यँया: नख:या लसताय्
सकल नेपा:मिपिन्त भिंतुना देछानाच्वना ।

जलवायु परिवर्तनको असर तथा प्रभावबारे सचेत बनौं

- जलवायु परिवर्तनले मानव जीवन, कृषि, पानी, स्वास्थ्य र जैविक विविधतामा पार्ने असरबारे सचेत बनौं,
- बाढी, पहिरो, डुबान, खडेरी तथा अन्य जलवायुजन्य जोखिमको पूर्वतयारी गरौं,
- वन तथा प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण गरी जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरणमा योगदान दिऔं,
- नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरौं,
- वृक्षारोपण तथा हरियाली प्रवर्द्धन गरी कार्बन उत्सर्जन घटाउन सहयोग गरौं,
- जलस्रोतको संरक्षण गरौं र जलवायु परिवर्तनअनुकूल जीवनशैली अपनाऔं,
- प्लास्टिक तथा फोहोरजन्य प्रदूषण न्यूनीकरण गरौं,
- जलवायु परिवर्तनका जोखिमप्रति समुदायलाई सचेत र अनुकूलनशील बनाऔं ।

जलवायु परिवर्तनको असरबारे सचेत बनौं,
जलवायु-उत्थानशील समाज निर्माण गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अध्यक्ष, प्रधान सम्पादक नापं लहना मिडियाया निंतिं प्रकाशक : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (९८५१०९८०९५) ● सम्पादक : जुजुमान महर्जन ● कार्यकारी सम्पादक : सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ (९८५१०९९४७२), खुसिबुँ, यँ ।
email: lahanaweekly@ gmail .com ● लेआउट : सुर संसार मिडिया, ओन्दे, ०१५-९०९२५० ● मुद्रक : स्वेतकाली छापाखाना, यँ ।